

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr 2/2017
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 12 stycznia 2017 r. ze zm.
(Tekst ujednolicony)

RAPORT Z WIZYTACJI
(profil ogólnoakademicki)

dokonanej w dniach 18-19 listopada 2018

na kierunku rolnictwo

prowadzonym

na Wydziale Przyrodniczym

Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach

Warszawa, 2018

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej.....	4
2. Informacja o procesie oceny	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku	5
3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej	7
4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej.....	7
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni.....	7
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1	8
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	14
Dobre praktyki	14
Zalecenia	14
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	14
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2.....	14
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	22
Dobre praktyki	23
Zalecenia	23
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	24
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium.....	24
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	29
Dobre praktyki	30
Zalecenia	30
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	30
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4.....	30
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Dobre praktyki	36Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Zalecenia	36Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia. 3630	
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5.....	3636
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	39Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Dobre praktyki	40Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Zalecenia	40Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	4036
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6.....	4040

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	42
Dobre praktyki	43
Zalecenia	43
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	43
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7.....	43
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Dobre praktyki	48
Zalecenia	48
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia	49
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8.....	49
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	52 Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Dobre praktyki	52
Zalecenia	52
8. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny.....	53
Załączniki:	54
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia.....	54
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	55
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych.....	57
Załącznik nr 4. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa.....	81 Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena	85

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: **prof. dr hab. Krzysztof Pulikowski, członek PKA**

członkowie:

- 1. prof. dr hab. Dorota Bobrecka-Jamro - członek PKA**
- 2. dr hab. Katarzyna Brodzińska - ekspert PKA**
- 3. dr Grażyna Dębicka-Ozorkiewicz- ekspert ds. pracodawców**
- 4. mgr Agnieszka Socha-Woźniak- ekspert ds. postępowania oceniającego**
- 5. Damian Wietrak - ekspert ds. studenckich**

1.2. Informacja o procesie oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku rolnictwo prowadzonym na Wydziale Przyrodniczym Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach przeprowadzona została z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2018/2019. Polska Komisja Akredytacyjna po raz trzeci oceniała jakość kształcenia na powyższym kierunku studiów. W wyniku wcześniejszej oceny programowej przeprowadzonej w roku akademickim 2009/2010 kierunek rolnictwo otrzymał ocenę pozytywną uchwałą podjętą przez Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej w dniu 27 maja 2010 r. Ocena instytucjonalna dotycząca Wydziału Przyrodniczego odbyła w roku akademickim 2012/2013 – Jednostka otrzymała wówczas ocenę pozytywną wyrażoną Uchwałą Prezydium PKA podjętą w dniu 21 lutego 2013 r.

Obecna wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu wizytującego został opracowany po zapoznaniu się z przedłożonym przez Uczelnię raportem samooceny oraz na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami i studentami ocenianego kierunku, hospitacji zajęć, przeglądu infrastruktury dydaktycznej oraz oceny losowo wybranych prac dyplomowych i etapowych. Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu wizytującego.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

Nazwa kierunku studiów	rolnictwo	
Poziom kształcenia (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia I i II stopnia	
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek (w przypadku, gdy kierunek został przyporządkowany do więcej niż jednego obszaru kształcenia należy podać procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w liczbie punktów ECTS przewidzianej w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia)	obszar nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych	
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku (zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065)	dziedzina nauk rolniczych, dyscyplina naukowa agronomia	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	studia I st. – 7 semestrów, 210 pkt. ECTS studia II st. – 3 semestry, 90 pkt. ECTS	
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
	<u>2017/2018</u> I st. - Agronomia z architekturą krajobrazu; Agrobiznes II st. - Agronomia z architekturą krajobrazu; Agrobiznes; Odnawialne źródła energii z ochroną środowiska	<u>2017/2018</u> I st. - Agronomia z agroturystyką; Agrobiznes II st. - Odnawialne źródła energii z ochroną środowiska
	<u>2018/2019</u> I st. - Agronomia z architekturą krajobrazu; Agrobiznes II st. - Agronomia z architekturą krajobrazu; Agrobiznes	<u>2018/2019</u> I st. - Agrobiznes II st. - Odnawialne źródła energii z ochroną środowiska

Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	inżynier/ magister inżynier	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	I st.-35 II st.- 88	I st.- 29 II st.- 48
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych	I st.- 2286 II st.- 876	I st.- 1436 II st.- 591

3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej*)

Kryterium	Ocena stopnia spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowalająca/ Częściowa / Negatywna
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	W pełni
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	W pełni
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	W pełni
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	W pełni
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	W pełni
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	W pełni
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	W pełni
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia	W pełni

*)- ocena dotyczy obu stopni kształcenia

4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni

1.1. Koncepcja kształcenia

1.2. Badania naukowe w dziedzinie / dziedzinach nauki / sztuki związanej / związanych z kierunkiem studiów

1.3. Efekty kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

1.1.

Koncepcja kształcenia na kierunku rolnictwo jest zgodna ze Strategią rozwoju Uniwersytetu Przyrodniczo Humanistycznego w Siedlcach (UPH), a misja Wydziału Przyrodniczego jest spójna z misją Uczelni. Koncepcja kształcenia na kierunku rolnictwo wpisuje się w misję i strategię rozwoju UPH w Siedlcach (*Uchwała nr 12/2012 Senatu UPH w Siedlcach z dnia 28 marca 2012 roku*). Uwzględnia ona przedstawione w misji Uczelni wartości takie jak:

¹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

kształcenie studentów stanowiących przyszłe elity społeczne i kadry przygotowane do pracy w różnych sferach gospodarki, wychowanie studentów w poczuciu odpowiedzialności za produkcję dobrej żywności oraz stan środowiska przyrodniczego, prowadzenie badań naukowych oraz upowszechnianie osiągnięć nauki, działanie na rzecz społeczności lokalnych i regionalnych. Uczelnia dąży do harmonijnego rozwoju w zakresie kształcenia dla potrzeb nowoczesnego społeczeństwa obywatelskiego opartego na wiedzy i współpracy z instytucjami i partnerami gospodarczymi. Wydział Przyrodniczy, na którym jest realizowany kierunek rolnictwo ma opracowany dokument strategiczny pod nazwą „Misja i strategia rozwoju Wydziału Przyrodniczego UPH w Siedlcach do 2019 roku” Załącznik do Uchwały Nr 173/2012 Rady Wydziału Przyrodniczego z dnia 18 września 2012 r. dostępny na stronie internetowej. W strategii Wydziału brak zdefiniowania celów i zadań specyficznych dla Wydziału Przyrodniczego. Jako obszary priorytetowe określono trzy z pięciu przyjętych przez Uczelnię celów strategicznych, czyli rozwój badań naukowych, wysoką jakość kształcenia i współpracę z otoczeniem, które mają odzwierciedlenie w programach kształcenia. Wieloletnie doświadczenia kadry biorącej udział w procesie kształcenia, szczególnie w dyscyplinie agronomii wynikają z prowadzonych badań dotyczących produkcji rolniczej w różnych jej aspektach. W planach rozwoju koncepcji kształcenia jest zatem uwzględniany postęp w dziedzinie nauki oraz dyscyplinie naukowej z których oceniany kierunek się wywodzi.

W raporcie samooceny nie wskazano bezpośrednio z jakich wzorców krajowych i/lub międzynarodowych korzystano opracowując koncepcję kształcenia, chociaż Wydział kładzie nacisk na interdyscyplinarność badań i współpracę z różnymi ośrodkami kształcenia m.in. Slovak University of Agriculture in Nitra, czy Kijowskim Uniwersytetem im. Tarasa Szewczenki w Kijowie. Oferta kształcenia zarówno I, jak i II stopnia kierunku rolnictwo jest skierowana głównie do młodzieży mieszkającej i uczącej się w szkołach ponadgimnazjalnych wschodniej części woj. mazowieckiego, północnej części woj. lubelskiego i południowej części woj. podlaskiego. Z opisu sylwetki absolwenta wynika, że absolwenci wizytowanego kierunku są przygotowani zarówno do pracy w gospodarstwach rolnych, doradztwie rolniczym oraz jednostkach administracji rządowej i samorządowej związanej z rolnictwem, przy czym absolwenci I stopnia są w większym stopniu przygotowani do pracy w przedsiębiorstwach zajmujących się usługami i obrotem produktów rolnych, a II stopnia w instytucjach związanych z usługami prowadzonymi na rzecz szeroko rozumianego sektora rolniczego.

ZO PKA potwierdził, że koncepcja kształcenia na kierunku rolnictwo została wypracowana w porozumieniu z grupą interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Interesariusze wewnętrzni to pracownicy naukowo-dydaktyczni głównie Instytutu Agronomii oraz studenci, którzy mają mogą wyrażać swoje opinie odnośnie programu kształcenia poprzez uczestnictwo przedstawicieli w posiedzeniach Komisji Programowej ds. Kierunku rolnictwo, Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, czy uczestnictwo w Radzie Wydziału. Oczywiście jest, że większy wpływ na kształt programu kształcenia mieli pracownicy naukowo-dydaktyczni związani z wizytowanym kierunkiem kształcenia. Na spotkaniu z ZO PKA podkreślali oni, że aktualna oferta edukacyjna wynika z potrzeby uatrakcyjnienia oferty kształcenia (mała liczba studentów, szczególnie na I stopniu kształcenia). Z kolei studenci na spotkaniu z ZO PKA twierdzili, że to właśnie produkcja rolna jest obszarem ich zainteresowań, bo zamierzają w przyszłości przejmować gospodarstwa rolne. Trzeba jednak pamiętać, że uczestniczący w spotkaniu studenci (zarówno I, jak i II stopnia) nie mieli wpływu na koncepcję kształcenia,

ponieważ w takim kształcie jest ona realizowana od 2015 roku, a zatem decyzje zapadały dużo wcześniej, zanim oni rozpoczęli proces kształcenia.

Duży wpływ na koncepcje kształcenia, głównie w zakresie oferty specjalnościowej, mieli interesariusze zewnętrzni, a przede wszystkim przedstawiciele (dyrektorzy i nauczyciele) działających w regionie szkół średnich. Chodziło bowiem o stworzenie oferty edukacyjnej, dającej możliwość kontynuacji kształcenia na poziomie szkoły wyższej, dla absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w regionie (Architektura krajobrazu, OZE). Na studiach II stopnia specjalność Planowanie obszarów wiejskich to przede wszystkim oferta skierowana do absolwentów I stopnia realizowanego na Wydziale kierunku Gospodarka przestrzenna.

Podczas spotkania ZO PKA z przedstawicielami sektora gospodarki potwierdzono ich udział w opracowywaniu programu studiów i efektów kształcenia.

Warto również podkreślić, że zarówno Strategia Rozwoju Uczelni, jak i Wydziału zostały opracowane w 2012 roku na okres 7 lat czyli do 2019 roku. Brak informacji o jakiegokolwiek aktualizacji obu dokumentów. Zmiany wprowadzone w Strategii Wydziału cztery miesiące po jej zatwierdzeniu z pewnością nie można uznać za aktualizację – Uchwała nr 13/2013 z dnia 16 stycznia 2013 r..

W podsumowaniu tego podkryterium ZO PKA stwierdził, że zaproponowana koncepcja kształcenia nie jest standardowa i odróżnia się na tle innych ofert kształcenia na kierunkach rolnictwo. Znajdujące się w ofercie dydaktycznej specjalności na I i II stopniu kształcenia Agronomia z architekturą krajobrazu czy Odnawialne źródła energii z ochroną środowiska oraz na II stopniu Planowanie obszarów wiejskich wykraczają poza zakres treści kształcenia dla dyscypliny agronomia, w której mieści się oceniany kierunek. Te oferty specjalnościowe mają charakter interdyscyplinarny, co z kolei wymusza zmianę nie tylko nazwy kierunku kształcenia, ale również uwzględnienie tych zmian w koncepcji i efektach kształcenia

1.2.

Badania naukowe w dziedzinie nauki i dyscyplinie naukowej agronomia, do której odnoszą się efekty kształcenia na kierunku rolnictwo prowadzone głównie przez pracowników Instytutu Agronomii. Dotyczą one: oceny warunków klimatycznych oraz określenia potrzeb wodnych i termicznych roślin uprawnych w różnych fazach rozwojowych; możliwości lepszego wykorzystania potencjału plonotwórczego roślin uprawnych i warunków przyrodniczych przez zwiększenie efektywności nawożenia w rolnictwie zrównoważonym; efektywnego wykorzystania azotu cząsteczkowego z atmosfery oraz stosowania biopreparatów wspomagających wzrost roślin poprawiających właściwości gleby (biostymulatory, bioregulatory, efektywne mikroorganizmy, grzyby mikoryzowe, użyźniacze glebowe); oceny interakcji genotypowo-środowiskowej i prognozowania w produkcji roślinnej; alternatywnego wykorzystania roślin uprawnych w aspekcie ekologizacji rolnictwa, produkcji surowców dla przemysłu i odnawialnych źródeł energii oraz możliwości wykorzystania energii słonecznej i energii wiatru jako źródła energii odnawialnej; możliwości wykorzystania odpadowych materiałów organicznych (odpady po produkcji pieczarek, komposty z odpadów komunalnych) w produkcji rolniczej; oceny stanu i eliminowania zanieczyszczeń środowiska oraz analizy biologicznych i chemicznych skutków chemizacji rolnictwa; oceny stanu zanieczyszczenia wód

i jakości wody pitnej; opracowania energooszczędnych technologii dla rolnictwa oraz wykorzystania innowacji w produkcji rolniczej jako instrumentu zrównoważonego rozwoju; wpływu antropopresji na zanikanie bioróżnorodności oraz roli siedlisk marginalnych w zachowaniu bioróżnorodności w agroekosystemach; realizacji programów rolno-środowiskowych w aspekcie zrównoważonego rozwoju rolnictwa.

Pracownicy wydziału prowadzi badania w dyscyplinie agronomii do której odniesione są efekty kształcenia, są zróżnicowane w pełni pokrywają zakres efektów kształcenia dotyczących ściśle kierunku rolnictwo. Wyniki uzyskiwanych badań są wykorzystywane w dydaktyce.

1.3.

W trakcie procesu kształcenia o profilu ogólnoakademickim na kierunku rolnictwo, realizowanym na Wydziale Przyrodniczym UPH w Siedlcach, student nabywa wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne opisane kierunkowymi efektami kształcenia (Załącznik nr 14 do Uchwały Senatu nr 28/2012 UPH w Siedlcach). Uchwalone przez Senat UPH efekty kierunkowe są spójne z efektami kształcenia w obszarze nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych (profil ogólnoakademicki) oraz uwzględniają wymagane efekty kształcenia prowadzące do uzyskania tytułu zawodowego inżyniera o obszarach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych na pierwszym stopniu. Również na drugim stopniu kształcenia uchwalone przez Senat UPH kierunkowe efekty kształcenia w poszczególnych kategoriach są spójne z efektami określonymi w opisie efektów kształcenia w zakresie nauk rolniczych leśnych i weterynaryjnych.

Tabela efektów kształcenia dla studiów I stopnia ocenianego kierunku zawiera 20 efektów w zakresie wiedzy, które odnoszą się do wiedzy podstawowej z nauk matematyczno-fizycznych, technicznych, biologicznych i chemicznych, ekonomicznych, prawnych i społecznych, dostosowanej do kierunku. Absolwent kierunku zdobywa również wiedzę nt. systemów rolnictwa, techniki i technologii uprawy roli, zmianowania oraz zasad gospodarowania na użytkach zielonych. Ma podstawową wiedzę z zakresu przydatności i zastosowania różnych urządzeń technicznych w produkcji rolnej, zna sprzęt rolniczy i rozumie potrzebę mechanizacji i automatyzacji procesów produkcyjnych. Ponadto zna potencjalne zagrożenia środowiskowe wynikające z działalności rolniczej, zakres oddziaływania produkcji rolnej na stan środowiska i zachowanie różnorodności biologicznej. Kierunkowe efekty kształcenia w zakresie wiedzy dotyczą również znajomości podstaw prawnych i organizacyjnych tworzenia form indywidualnej przedsiębiorczości oraz istotnych dla inżyniera zasad ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego. Niektóre z efektów kierunkowych, jak np. K_W18 w brzmieniu „Ma podstawową wiedzę z zakresu architektury i kształtowania krajobrazu” odnoszą się w sposób bezpośredni do specjalności „Agronomia z architekturą krajobrazu” i są realizowane w ramach przedmiotów specjalnościowych, a powinny zostać osiągnięte przez studentów wszystkich specjalności. Należy zatem zweryfikować, czy możliwe jest osiągnięcie wszystkich efektów kierunkowych w ramach przedmiotów realizowanych na wszystkich specjalnościach.

Zakres wymaganych umiejętności opisano 18 efektami kierunkowymi. Wskazują one na kluczowe umiejętności, które powinien posiadać absolwent I stopnia kierunku rolnictwo. Szczegółowa analiza efektów kształcenia w kategorii „umiejętności” wskazuje, że koncentrują się one zarówno na umiejętnościach zastosowania podstawowych zasad, technik i technologii

chowie i żywienia zwierząt, dokonywania wyboru i oceny optymalnych systemów gospodarowania oraz technologii stosowanych w uprawie roślin, ekonomicznej efektywności oraz oddziaływania produkcji rolnej na środowisko przyrodnicze i jakość żywności. Dotyczą również umiejętności wyszukiwania, analizowania i wykorzystywania informacji pochodzących z różnych źródeł, prawidłowej interpretacji rezultatów eksperymentów i na tej podstawie wyciągania wniosków, m.in. jako wnioski/podsumowanie pracy inżynierskiej. Kładziony jest również nacisk na umiejętność posługiwania się co najmniej jednym językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

Efekty kierunkowe w zakresie kompetencji społecznych odnoszą się do zawodowego środowiska pracy rolnika. Zakładane efekty kształcenia wskazują, że absolwent jest otwarty na zachodzące zmiany i ma świadomość potrzeby stałego aktualizowania wiedzy kierunkowej oraz podnoszenia kompetencji zawodowych. Jest wrażliwy na przestrzeganie zasady ochrony środowiska rolniczego oraz ma świadomość ryzyka produkcyjnego i ekonomicznego wynikającego z działalności rolniczej, konieczności przestrzegania zasad ochrony środowiska przyrodniczego ze szczególnym uwzględnieniem zasad „Dobrej Praktyki Rolniczej” oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy. Ponadto jest świadomy odpowiedzialności etycznej i społecznej związanej z wykonywaniem zawodu inżyniera rolnika.

Efekty kierunkowe są wzmacniane poprzez realizację przedmiotów w ramach modułów specjalnościowych. Na I stopniu kształcenia kierunku rolnictwo studenci mogą realizować kształcenie wybierając jeden z trzech modułów specjalnościowych: Agronomia z architekturą krajobrazu, Agrobiznes i Odnawialne źródła energii z ochroną środowiska. Z opisu programu kształcenia na studiach I stopnia wynika, że dla każdej ze specjalności opracowano tzw. efekty specjalnościowe:

Agronomia z architekturą krajobrazu - 9 efektów w zakresie wiedzy, 7 - w zakresie umiejętności i 3 w zakresie kompetencji;

Agrobiznes - 8 efektów w zakresie wiedzy, 4 - w zakresie umiejętności i 4 w zakresie kompetencji;

Odnawialne źródła energii z ochroną środowiska - 8 efektów w zakresie wiedzy, 8 - w zakresie umiejętności i 5 w zakresie kompetencji.

W ocenie ZO PKA nie wszystkie określone w opisie programu kształcenia efekty specjalnościowe rzeczywiście uszczegóławiają efekty kierunkowe, ale wychodzą poza dyscyplinę agronomia, do której należy oceniany kierunek kształcenia rolnictwo. Chodzi np. o następujące efekty „Zna programy komputerowe wykorzystywane w architekturze krajobrazu”, „Potrafi sporządzać rysunki techniczne obiektów architektury krajobrazu”, „Ma umiejętności obsługi graficznych programów komputerowych w pracach projektowych architektury krajobrazu”, „Ma umiejętności wykonywania prac inwentaryzacyjnych obiektów architektury krajobrazu, wykonywania ocen szaty roślinnej, wykonywania projektów zagospodarowania obiektów architektury krajobrazu, budowy i pielęgnowania obiektów architektury krajobrazu”. „Planuje i projektuje skuteczne działania rekultywacyjne”, „Ma podstawową wiedzę na temat źródeł i wykorzystania odnawialnych źródeł energii”, „Potrafi przygotować i przedstawić prezentację dotyczącą wykorzystania odnawialnych źródeł energii”.

Należy w tym miejscu podkreślić, że w Załączniku nr 14 do Uchwały Senatu nr 28/2012 UPH w Siedlcach zatwierdzone zostały tylko efekty kierunkowe (brak w wykazie efektów

specjalnościowych) i są one właściwie zdefiniowane dla kierunku rolnictwo. Również w sylabusach poszczególnych przedmiotów znajdują się odniesienia wyłącznie do efektów kierunkowych. W związku z powyższym należy uznać, że to w odniesieniu do efektów kierunkowych należy analizować program kształcenia na ocenianym kierunku.

Z raportu samooceny wynika, że w ramach modułów specjalnościowych studenci pogłębiają wiedzę i umiejętności w odniesieniu do efektów kierunkowych, które ich szczególnie interesują „są one fakultatywną częścią programu kształcenia i pozwalają studentowi pogłębić wiedzę i umiejętności w wybranym przez niego module”. Analiza matrycy efektów specjalnościowych wskazuje, że w obszarze wiedzy w ramach przedmiotów specjalnościowych na specjalności Agronomia z architekturą krajobrazu studenci mogą pogłębić wiedzę weryfikowaną w ramach 18 z 20 efektów kierunkowych, na specjalności Odnawialne źródła energii z ochroną środowiska - 17 z 20 efektów kierunkowych, a na specjalności Agrobiznes - 7 z 20 efektów kierunkowych.

Na II stopniu kształcenia kierunku rolnictwo określono 17 efektów w obszarze wiedzy, 16 w obszarze umiejętności i 6 w obszarze kompetencji społecznych. Absolwent II stopnia ma poszerzoną i pogłębioną wiedzę z zakresu biotechnologii i inżynierii genetycznej, metod zwiększania produktywności roślin dla celów żywieniowych, wdrażania osiągnięć najnowszych badań do praktyki rolniczej. Posiada zaawansowaną wiedzę ekonomiczną i prawną związaną z produkcją rolniczą, funkcjonowaniem rynku rolnego i agrobiznesu oraz zarządzania gospodarstwem rolnym. Umiejętności dotyczą głównie prowadzenia badań z wykorzystaniem odpowiednich metod badawczych, planowania rozwoju obszarów wiejskich w oparciu o procesy ekonomiczne, społeczne i środowiskowe. Warto podkreślić, że efekt zdefiniowany w obszarze umiejętności „K_U09 posiada umiejętność wdrażania osiągnięć postępu biologicznego do praktyki rolniczej” nie jest możliwy do zweryfikowania. W opinii ZO PKA jest to raczej efekt z obszaru wiedzy, który można zweryfikować poprzez ocenę znajomości procesu wdrażania osiągnięć do praktyki, a nie poprzez weryfikację umiejętności ich wdrażania.

Efekty kierunkowe są wzmacniane poprzez realizację przedmiotów w ramach modułów specjalnościowych, przy czym na II stopniu kształcenia kierunku rolnictwo studenci mogą realizować kształcenie wybierając jeden z czterech modułów specjalnościowych: Agronomia z architekturą krajobrazu, Agrobiznes, Odnawialne źródła energii z ochroną środowiska i Planowanie obszarów wiejskich. Z opisu programu kształcenia wynika, że również na studiach drugiego stopnia dla każdej ze specjalności opracowano tzw. efekty specjalnościowe:

Agronomia z architekturą krajobrazu - 8 efektów w zakresie wiedzy, 11 - w zakresie umiejętności i 3 w zakresie kompetencji;

Agrobiznes - 6 efektów w zakresie wiedzy, 4 - w zakresie umiejętności i 3 w zakresie kompetencji;

Odnawialne źródła energii z ochroną krajobrazu - 7 efektów w zakresie wiedzy, 6 - w zakresie umiejętności i 5 w zakresie kompetencji;

Planowanie obszarów wiejskich - 5 efektów w zakresie wiedzy, 5 - w zakresie umiejętności i 3 w zakresie kompetencji.

Podobnie, jak na I poziomie kształcenia określone efekty specjalnościowe w wielu przypadkach zbyt daleko odbiegają od dyscypliny agronomii, w której umiejscowiony jest kierunek rolnictwo. Są to efekty, które można przypisać innym dyscyplinom naukowym,

chodzi tu głównie o takie efekty specjalnościowe, jak „Ma poszerzoną i pogłębianą wiedzę na temat funkcji i kształtowania poszczególnych elementów krajobrazu”, „Ma wiedzę na temat zakładania i pielęgnowania parków i ogrodów”, „Potrafi projektować i organizować działania przy zakładaniu i pielęgnacji parków, ogrodów i terenów zielonych”, „Ma umiejętności wykonywania prac inwentaryzacyjnych obiektów architektury krajobrazu, wykonywania ocen szaty roślinnej, wykonywania projektów zagospodarowania obiektów architektury krajobrazu”, „Dysponuje niezbędną wiedzą z zakresu planowania przestrzennego, geodezji i miernictwa oraz analizy przestrzennej”, „Umie zastosować metody planowania przestrzennego na obszarach wiejskich”. Podobnie, jak na studiach I stopnia, w Załączniku nr 14 do Uchwały Senatu nr 28/2012 UPH w Siedlcach zatwierdzone zostały tylko efekty kierunkowe, które są zdefiniowane poprawnie w odniesieniu do dyscypliny naukowej (agronomia) ocenianego kierunku kształcenia.

ZO PKA potwierdził spójność efektów kształcenia określonych dla praktyki zawodowej z efektami kierunkowymi i stwierdził, że są one związane z kształtowaniem umiejętności praktycznych studentów stanowiąc dopełnienie studiów teoretycznych. Studenci wizytowanego kierunku odbywają praktyki między innymi w rodzinnych gospodarstwach rolnych oraz gospodarstwach sadowniczych, przedsiębiorstwach/zakładach związanych z produkcją rolniczą, Urzędzie Miasta i Gminy Siedlce, Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej, czy Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Roślin i Nasiennictwa, chociaż zakładane efekty kształcenia koncentrują się na efektach związanych z wiedzą, umiejętnościami i kompetencjami społecznymi przydatnymi w zarządzaniu gospodarstwem/przedsiębiorstwem. Z sylabusu tego modułu wynika, że student musi osiągnąć niezależnie od specjalności 6 efektów kształcenia z obszaru wiedzy, 4 z obszaru umiejętności i 3 z obszaru kompetencji społecznych i jest to praktycznie niemożliwe odbywając praktykę w miejscu innym niż gospodarstwo rolne, a zatem przynajmniej część praktyki powinna być tam zlokalizowana.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Koncepcja kształcenia jest zgodna z misją i strategią UPH w Siedlcach a kierunkowe efekty kształcenia są spójne z efektami dla obszaru nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych oraz kompetencji inżynierskich i właściwie zdefiniowane w odniesieniu do dyscypliny agronomii. Oferta specjalnościowa zarówno na I, jak i II stopniu kształcenia, w zakresie realizowanych treści kształcenia oraz zdefiniowanych efektów specjalnościowych ma charakter interdyscyplinarny i w tym kontekście nazwa kierunku jest nieadekwatna. Niewątpliwie mocną stroną jest powiązanie ocenianego kierunku rolnictwo z prowadzonymi w jednostce badaniami naukowymi w dyscyplinie agronomii i kwalifikacjami nauczycieli akademickich. Słabą stroną są natomiast kwalifikacje nauczycieli akademickich do prowadzenia przedmiotów specjalnościowych umiejscowionych w innych, niż agronomia, dyscyplinach naukowych. W związku z powyższym należy rozważyć zasadność takiej oferty kształcenia.

Dobre praktyki

Zalecenia

1. rezygnacja ze specjalności wykraczających poza dyscyplinę agronomii do której przypisany jest oceniany kierunek kształcenia,
2. opracowanie zasad wprowadzania zmian w programach kształcenia, z uwzględnieniem wszystkich istotnych w tym procesie elementów m.in. opinie interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych, kompetencje nauczycieli akademickich, zakres prowadzonych badań naukowych, infrastrukturę wykorzystywaną w procesie kształcenia, potrzeby rynku pracy,
3. zweryfikowanie możliwości osiągnięcia wszystkich efektów kierunkowych niezależnie od realizowanej specjalności, w razie niemożliwości ich osiągnięcia, korekta programu kształcenia.

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

- 2.1. Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia
- 2.2. Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia
- 2.3. Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

2.1.

Program studiów stacjonarnych I stopnia jest realizowany przez 7 semestrów, a nakład pracy studenta obejmuje 210 punktów ECTS, na studiach II stopnia są to odpowiednio 3 semestry i 90 pkt ECTS. Jak wynika z planu, suma punktów ECTS w każdym semestrze studiów wynosi 30. W planie studiów zarówno I, jak i II stopnia wydzielono 4 moduły przedmiotowe: kształcenia ogólnego, w tym ogólnouczeniowy do wyboru przez studenta, kształcenia kierunkowego podstawowego, kształcenia kierunkowego i kształcenia kierunkowego specjalnościowego. Z opisu programu wynika, że zarówno na I, jak i II stopnia kształcenia ocenianego kierunku spełnione są wymagania związane z liczbą punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów. Warunki są spełnione również w odniesieniu do liczby punktów, którą student musi uzyskać z zajęć z obszarów nauk humanistycznych i społecznych oraz języka obcego. Wszystkim przedmiotom ujętym w planie studiów przypisana została określona liczba punktów ECTS, które są podane w sylabusach poszczególnych przedmiotów/modułów. Liczba punktów ECTS odzwierciedla nakład pracy studenta, co wiąże się z uzyskaniem przyjętych dla danego przedmiotu efektów kształcenia. Jeden punkt ECTS odpowiada efektom kształcenia, których zrealizowanie wymaga od przeciętnego studenta 25 godzin pracy. Generalnie przyporządkowanie punktów ECTS nie budzi większych zastrzeżeń. Istnieją jednak pewne nieścisłości w tym względzie. W sylabusie liczba punktów ECTS przypisanych Praktyce zawodowej realizowanej w ramach semestru 6 wynosi 6, (przy sumarycznym obciążeniu pracą studenta 320 godz.), natomiast w Planie studiów „Praktyka zawodowa” ma 4 pkt. ECTS. Istnieje zatem w tym względzie istotna rozbieżność. Korekty wymaga również rozdysponowanie punktów w ramach Seminarium dyplomowego 1. Student realizuje

w semestrze szóstym w sumie 45 godzin kontaktowych (30 – udział w seminarium i 15 – udział w konsultacjach). Tak przynajmniej wynika z sylabusu przedmiotu Przygotowanie pracy dyplomowej i przygotowanie do egzaminu dyplomowego – Seminarium1 i Seminarium 2. Dodatkowo założono 60 godzin pracy samodzielnej studenta. Reasumując za 105 godzin pracy i uzyskanie zaliczenia przedmiotu w semestrze 6 student otrzymuje punkty dopiero w semestrze 7. Analogiczna sytuacja ma miejsce na II stopniu kształcenia kierunku rolnictwo. Tu również w ramach modułu kształcenia Przygotowanie pracy dyplomowej i przygotowanie do egzaminu dyplomowego – seminarium 1, seminarium 2, seminarium 3 realizowanego na trzech kolejnych semestrach na studiach stacjonarnych 3x30 godz., a na niestacjonarnych 8+8+18 godz. student otrzymuje 20 pkt ECTS w semestrze 3. Wyjaśnienia wymaga również liczba godzin konsultacji kwalifikowanych jako godziny kontaktowe. Z analizy sylabusu tego modułu wynika, że liczba godzin konsultacji na studiach stacjonarnych wynosi 180, a na niestacjonarnych 160, co oznacza, że każdemu studentowi prowadzący poświęca 180 godzin, czyli dwa razy więcej niż wynika to z siatki godzin dla tego modułu, co nie wydaje się możliwe do realizacji. Jednocześnie praca własna studenta, czyli czas poświęcony na napisanie pracy dyplomowej to zaledwie 100 godz., czyli na studiach stacjonarnych nieco ponad 1/3 czasu godzin kontaktowych.

W opinii ZO PKA korekty wymaga również określenie liczby godzin konsultacji w ramach innych przedmiotów zarówno na I, jak i II stopniu kształcenia, studiów stacjonarnych i niestacjonarnych do faktycznie realizowanych. Takich przedmiotów jest wiele np. Chemia – 60 godz. studia stacjonarne, 20 – niestacjonarne, Genetyka – 20 godz. niezależnie od formy studiów, Zwyczaje akademickie i dobre maniere – przedmiot w ofercie przedmiotów fakultatywnych ogólnoucześnie – 20 godz. konsultacji na studiach stacjonarnych, 30 na niestacjonarnych.

Kluczową kwestią ocenianą w ramach tego kryterium jest powiązanie treści kształcenia z badaniami naukowymi prowadzonymi w jednostce. Jak wynika z Raportu samooceny (tab. 4) w ramach modułów zajęć związanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie związanej z kierunkiem studiów studenci studiów I stopnia mogą zdobyć 82 pkt ECTS w ramach modułów kształcenia kierunkowego + 8 ECTS w ramach modułów fakultatywnych oraz w zależności od realizowanej specjalności różną liczbę punktów ECTS – specjalność Agronomia z architekturą krajobrazu (9 ECTS), Agrobiznes (21 ECTS), Odnawialne źródła energii z ochroną środowiska (18 ECTS). Na II stopniu kształcenia są to odpowiednio – 44 ECTS w ramach modułów kształcenia kierunkowego + 5 ECTS w ramach modułów fakultatywnych oraz w ramach realizowanych modułów specjalnościowych na specjalności Agronomia z architekturą krajobrazu (15 ECTS), Agrobiznes (9 ECTS), Odnawialne źródła energii z ochroną środowiska (9 ECTS), Planowanie obszarów wiejskich (2 ECTS);

Jak wynika z rozporządzenia wymóg 50% punktów ECTS za realizację modułów zajęć związanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem studiów, na I stopniu kształcenia nie jest spełniony na specjalności Agronomia z architekturą krajobrazu (99 pkt. ECTS, czyli 47,1%).

Dobór metod kształcenia w przedstawionym programie studiów nie budzi większych zastrzeżeń. Wykłady mają w większości charakter wykładów konwencjonalnych, chociaż przy tak nielicznych grupach są to również wykłady konwersacyjne z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych. Podczas ćwiczeń stosowane są formy zajęć laboratoryjnych, projektowych,

terenowych i seminaryjnych z elementami dyskusji, prezentacji (w tym również multimedialnych). Stosowane są również metody poszukujące i aktywizujące np. burza mózgów. Podczas hospitacji stwierdzono jednak pewne uchybienia, chodzi o przedmiot realizowany na I stopniu kształcenia Budownictwo energooszczędne, a konkretnie o ćwiczenia w ramach tego przedmiotu realizowane na studiach niestacjonarnych jako wykład z prezentacją multimedialną, a z analizy sylabusu tego przedmiotu wynika, że powinny to być ćwiczenia projektowe.

W przedstawionej do oceny dokumentacji (np. opisy programu kształcenia) często używa się sformułowania „szeroko rozumianej działalności rolniczej”, trudno się nie zgodzić z tym, że absolwent kierunku rolnictwo powinien posiadać wiedzę z zakresu agrobiznesu, ochrony środowiska, czy odnawialnych źródeł energii możliwych do wykorzystania w gospodarstwie rolnym czy przedsiębiorstwie, kwestią kluczową jest jednak powiązanie tych treści kształcenia z prowadzonymi badaniami naukowymi. W odniesieniu do tych kwestii program kształcenia ocenianego kierunku umożliwia nabycie kompetencji związanych z nabyciem kompetencji co najmniej przygotowania do badań (I stopień kształcenia), udziału w badaniach (II stopień kształcenia)

Program kształcenia na I stopniu ocenianego kierunku przewiduje odbycie praktyki, która stanowi jego integralną część, jest obowiązkowa i kończy się zaliczeniem na ocenę. Program praktyk obejmuje dość szerokie treści kształcenia, m. in. poznanie warunków pracy zarówno w gospodarstwach, jak i firmach doradczych, urzędach obsługujących rolnictwo, zakładach produkcji rolno-spożywczej i innych firmach związanych z rolnictwem. Natomiast efekty kształcenia w poszczególnych obszarach (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne), co scharakteryzowano w kryterium 1.3 odnoszą się głównie do gospodarstwa rolnego (organizacja procesów produkcyjnych, zarządzanie). Miejsca odbywania praktyk dają możliwość realizacji programu, jednak w przypadku lokalizacji praktyki np. w przedsiębiorstwach pozarolniczych, firmach doradczych, czy instytucjach obsługujących rolnictwo nie pozwalają na osiągnięcie w tym module kształcenia zakładanych efektów. W związku z powyższym w takich przypadkach chociaż część praktyki zawodowej powinna się odbywać w gospodarstwie rolnym, co pozwoli osiągnąć zakładane efekty kształcenia.

Zajęcia z języka obcego realizowane są w ramach danego rocznika. Studenci uczestniczą w zajęciach w ramach jednej łączonej z innym kierunkiem grupy. W zajęciach biorą udział zarówno osoby posługujące się językiem obcym w stopniu zaawansowanym, jak i podstawowym. Na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA studenci wskazali na potrzebę utworzenia grup odpowiadających poziomom biegłości w danym języku, co pozwoli lepiej dostosować metody i treści kształcenia do możliwości percepcyjnych studentów. W opinii ZO PKA jest to ze wszech miar słuszny postulat.

Obecni na spotkaniu z ZO PKA studenci wyrazili opinię, iż przyjęte w ramach wizytowanego kierunku metody kształcenia są zorientowane na ich potrzeby. Z perspektywy tej grupy interesariuszy wewnętrznych oraz po przeanalizowaniu stanu faktycznego ZO PKA stwierdził, że formy kształcenia są różnorodne, chociaż nie zawsze adekwatne do formy zajęć dydaktycznych. Studenci wizytowanego kierunku biorą również udział w zajęciach o charakterze preorientacji zawodowej, takich jak, zajęcia terenowe czy wizyty studyjne, które pozwalają na zdobycie wiedzy oraz doświadczenia w ujęciu praktycznym.

Warto również podkreślić, że dla studentów niepełnosprawnych istnieje oferta specjalnych lektoratów z języka angielskiego przeznaczonych dla osób głuchych, słabosłyszących oraz osób z problemami komunikacyjnymi. Z informacji uzyskanych od studentów wynika, że nauczyciele akademicki wspierają ich w procesie kształcenia, przysyłając np. drogą elektroniczną materiały dydaktyczne przydatne w toku prowadzenia zajęć. Jest to o tyle istotne, że informacje o takich praktykach nie są zamieszczone w sylabusach, a z pewnością usprawniają proces kształcenia. Z analizy sylabusów wynika natomiast, że w ramach niektórych przedmiotów zalecane są, jako literatura dodatkowa, bieżące periodyki. W ocenie ZO PKA jest to z pewnością dobra metoda, pozwalająca na wyrobienie nawyku korzystania z tego rodzaju najnowszej informacji naukowej oraz popularnonaukowej, a także kształtująca umiejętności śledzenia rozwoju poszczególnych dyscyplin naukowych, co jest wręcz niezbędne do osiągnięcia zakładanych w wielu modułach/przedmiotach kompetencji społecznych. Nie jest to jednak praktyka powszechna. Analiza sylabusów wskazuje na potrzebę zaktualizowania zalecanej literatury nie tylko pod kątem roku wydania (np. w sylabusie przedmiotu Podstawy rolnictwa precyzyjnego zaleca się literaturę z 1998 roku), ale i jej dostępności dla studentów. Pozycje literatury dostępne on-line są szczególnie istotne w procesie kształcenia studentów studiów niestacjonarnych.

Zgodnie z Regulaminem Studiów UPH w Siedlcach studenci mogą studiować według indywidualnego programu studiów oraz indywidualnej organizacji studiów. Indywidualny program studiów przeznaczony jest dla studentów, którzy zaliczyli pierwszy rok studiów pierwszego stopnia lub pierwszy semestr studiów drugiego stopnia i uzyskali średnią ocen z ostatniego roku, nie niższą niż 4,5. Szczegółowe warunki zatwierdza Dziekan, wyznaczając jednocześnie opiekuna naukowego. Najczęściej są to studenci wyróżniający się w działalności na rzecz środowiska akademickiego, działalności sportowej, studenci znajdujący się w trudnej sytuacji życiowej oraz osoby niepełnosprawne. Tryb oraz zasady przyznawania wymienionych wyżej indywidualizacji procesu studiowania określa Regulamin. Studenci na spotkaniu z ZO PKA wyrazili pozytywne opinie na temat wyboru przedmiotów obieralnych. Lista przedstawionych przedmiotów spełnia ich oczekiwania. Uczestnicy spotkania stwierdzili również, że harmonogram zajęć jest odpowiednio dopasowany do potrzeb studentów, zarówno w przypadku studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych obu poziomów kształcenia. Również w ocenie ZO PKA organizacja studiów zarówno I, jak i II stopnia kształcenia w dużym zakresie uwzględnia potrzeby i oczekiwania studentów odnośnie np. tygodniowego rozkładu zajęć.

Na poziomie studiów I stopnia efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich są realizowane w ramach modułów kształcenia kierunkowego (18 przedmiotów, 72 ECTS) i modułów kształcenia specjalnościowego (Agrobiznes – 8 przedmiotów, 23 ECTS; Agronomia z architekturą krajobrazu - 11 przedmiotów, 32 ECTS; Odnawialne źródła energii z ochroną środowiska - 11 przedmiotów, 33 ECTS).

2.2.

System weryfikacji efektów kształcenia jest opisany w sylabusach poszczególnych przedmiotów/modułów kształcenia, a także przedstawiany podczas pierwszych zajęć dydaktycznych. Analiza metod weryfikacji osiągania założonych efektów kształcenia

opisanych w sylabusach pozwala stwierdzić, że są to metody generalnie prawidłowo dobrane do celów i treści kształcenia. W trakcie studiów podstawowymi kryteriami weryfikacji efektów kształcenia są zaliczenia pisemne ćwiczeń, laboratoriów oraz egzaminy. Podstawą oceny studenta są okresowe prace kontrolne w postaci kolokwίων, referatów, prezentacji. Ważną podstawą oceny studenta są także jego wypowiedzi i różne formy aktywności w trakcie zajęć. Na zajęciach w grupie ujawniają się umiejętności interpretacji, dyskusji, doboru argumentów, szybkiej riposty oraz postawy tolerancji, otwartości na problemy innych ludzi, czy odmiennych kultur i ideologii, a także postawa krytycyzmu, również wobec siebie. I chociaż w sylabusie nie określono odniesienia co do jakości wypowiedzi (posiadanej wiedzy, sposobu i formy zabierania głosu w dyskusji), przeprowadzone hospitacje pozwalają stwierdzić, że oceny w tym zakresie poprawnie dokonują prowadzący zajęcia nauczyciele akademicki. Studenci nie są oceniani za sam fakt zabrania głosu, ale za merytoryczną stronę wypowiedzi. Również w opinii obecnych na spotkaniu przedstawicieli studentów realizowana przez nauczycieli akademickich weryfikacja nie budzi zastrzeżeń i jest przeprowadzana w sposób sprawiedliwy oraz bezstronny i co ważne, często okazuje się pomocna w procesie uczenia się. Studenci każdorazowo mają możliwość uzyskania informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia bezpośrednio u prowadzących – zarówno podczas zajęć dydaktycznych, jak i w ramach konsultacji. Zdaniem tej grupy interesariuszy wewnętrznych, prowadzący potępiają zachowania nieetyczne, zwłaszcza niesamodzielność prac zaliczeniowych.

Na ocenianym kierunku najczęściej stosowana jest forma pisemnego sprawdzania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Forma ustna stanowi raczej metodę uzupełniającą weryfikację etapowych efektów w procesie kształcenia. Weryfikacje efektów kształcenia prowadzące do uzyskania kompetencji inżynierskich są prowadzone głównie w ramach prace projektowych. Dość popularną formą weryfikacji są prezentacje. Generalnie prace etapowe są poprawnie dobrane do rodzaju zajęć dydaktycznych i pozwalają na weryfikację efektów kształcenia w pełnym zakresie. Niemniej jednak podczas oceny losowo wybranych prac etapowych w jednym przypadku stwierdzono inny niż założono w sylabusie sposób weryfikacji. Z informacji zamieszczonych w sylabusie wynika, że sposobem weryfikacji efektów kształcenia osiąganych przez studenta jest kolokwium obejmujące treści wykładowe i ćwiczeniowe oraz aktywność na zajęciach, oceniana na „+”, za trzy plusy doliczany 1 pkt. do oceny końcowej. W sylabusie określono również skalę ocen. Natomiast przyjęta forma weryfikacji, czyli prezentacje jest po pierwsze niezgodna z sylabusem, po drugie nie pozwala zweryfikować przyjętych efektów kształcenia szczególnie w obszarze umiejętności, gdzie założono że student umie prowadzić ewidencję księgową do celów podatkowych oraz potrafi ustalić wysokość podatku do zapłaty, czy też wystawić dokumenty księgowe np. rachunek, faktura VAT. Są to umiejętności praktyczne, których z pewnością nie można zweryfikować przygotowując prezentację na temat luźno związany z treściami kształcenia.

W ramach przedmiotu np. Przygotowanie pracy dyplomowej i przygotowanie do egzaminu dyplomowego – Seminarium1 i Seminarium 2. określono następujące warunki uzyskania zaliczenia (przygotowanie i przedstawienie publikacji, aktywność na zajęciach, obecność na zajęciach). Nie bardzo wiadomo o co chodzi w tym zapisie, najprawdopodobniej o przygotowanie i przedstawienie przeglądu publikacji związanych z przygotowywaną pracą dyplomową. Również w odniesieniu do obecności na zajęciach – trudno określić jakie efekty to metoda weryfikuje.

Z przeprowadzonej przez ZO PKA oceny sposobów weryfikacji stopnia osiągania etapowych efektów kształcenia losowo wybranych przedmiotów wynika, że dominującą formą weryfikacji wiedzy były pytania otwarte, które pozwalały na zweryfikowanie zakładanych efektów kształcenia nie tylko z obszaru wiedzy, ale również umiejętności i kompetencji społecznych (pozwalają na to np. zadana problemowe). Treść zadawanych pytań była adekwatna do treści kształcenia opisanych w sylabusach.

Praktyczny wymiar procesu kształcenia, czyli praktyki zawodowe realizowane na I stopniu kształcenia kierunku rolnictwo pozwalają zweryfikować przede wszystkim umiejętności i kompetencje społeczne studenta, natomiast w mniejszym stopniu wiedzę. Weryfikacji efektów kształcenia zdobytych w trakcie praktyk dokonuje komisja, której przewodniczy kierownik ośrodka ds. praktyk studenckich. Weryfikacja w dużym stopniu opiera się na opinii opiekuna praktyk, bo to on weryfikuje stopień osiągnięcia efektów w wymiarze praktycznym, analizie dziennika praktyk i weryfikacji wiedzy w odniesieniu do opisanych w dzienniku działań podejmowanych przez studenta w czasie praktyki.

W opinii ZO PKA kierunkowe efekty kształcenia zarówno na I, jak i II stopniu kształcenia są zdefiniowane poprawnie i możliwe do weryfikacji (wyjątki w tym zakresie wskazano w pkt 1.3). Zasadnicze uwagi dotyczą natomiast zakresu weryfikacji efektów kształcenia w odniesieniu do realizowanych prac dyplomowych.

Na podstawie przeprowadzonej przez ZO PKA oceny 15 prac dyplomowych obu form i stopni kształcenia stwierdzono, że nie wszystkie prace inżynierskie mają stricte charakter prac projektowych. Zastrzeżenia dotyczą pracy inżynierskiej w oparciu o badania ankietowe, ale sposób opracowania wyników badań, prowadzone analizy, proponowane rozwiązania problemowe, umiejętność planowania i matematycznego opracowania wyników badań oraz wnioskowanie sprawiają, że praca spełnia minimalne wymogi stawiane pracom inżynierskim. Badania ankietowe są typową metodą badań społecznych, ale często stosowaną również do badania procesów zachodzących w gospodarstwach rolnych i otoczeniu rolnictwa. Wiele publikacji naukowych z dyscypliny agronomii opiera się właśnie na tej metodzie badawczej. Jednak analiza wykazu tematów prac dyplomowych, wskazuje, że wśród prac inżynierskich mogą znajdować się prace o charakterze przeglądowym np. *„Rola żywoptów w ogrodzie”*, *„Współczesne znaczenie gospodarcze uprawy pszenicy w Polsce”*.

Duże wątpliwości budzi zgodność tematyki prac z kierunkiem studiów zaliczanych do dyscypliny agronomii: np. prace inżynierskie: *„Możliwości pozyskiwania energii słonecznej na przykładzie gminy Kąkolewica”*, *„Rola żywoptów w ogrodzie”*, magisterskie: *„Efektywność oczyszczania ścieków w gminie Siedlce”*, *„Projekt rewitalizacji zabytkowego parku w Cieleśnicy powiat bialski”*, *„Ocena możliwości wykorzystania energii słonecznej w RSD Zawady”*. I chociaż prace te nie były poddawane ocenie merytorycznej podczas wizytacji, należy podjąć skuteczne działania by tematy prac mieściły się w dyscyplinie agronomii.

Prace dyplomowe poddawane są sprawdzeniu w systemie antyplagiatowym, a następnie oceniane przez opiekuna i recenzenta. Kolejnym etapem dyplomowania jest egzamin dyplomowy, który odbywa się w formie ustnej. Zagadnienia na egzamin dyplomowy są zatwierdzane przez Radę Instytutu i przedstawiane studentom na rok przed planowanym egzaminem. W odniesieniu do sposobu weryfikacji całego cyklu kształcenia w ramach egzaminu dyplomowego ZO PKA stwierdził, że zagadnienia egzaminacyjne powtarzają się oraz mają bardzo zróżnicowany poziom szczegółowości. Na I stopniu kształcenia opracowano

50 kierunkowych zagadnień, ale dwukrotnie występuje to samo zagadnienie „Charakterystyka rodziny *Graminae* i jej znaczenie gospodarcze” (17 i 20). Niektóre zagadnienia mają charakter szczegółowych pytań np. „Czym się różni trwały użytek zielony od użytków zielonych przemiennych” (25), „Wyjaśnić pojęcia: przewódka, odmiana samokończąca, produktywność, produkcyjność, plon główny, handlowy i uboczny” (35), czy np. z zagadnień specjalnościowych – specjalność Agromonia z architekturą krajobrazu – zagadnienie 12 „Kodeks dobrej praktyki rolniczej w ochronie roślin ozdobnych”. W jakim celu postanowiono uszczegółowić Kodeks dobrej praktyki rolniczej do roślin ozdobnych skoro w kierunkowych efektach określono tylko, że student ma świadomość ważności przestrzegania zasad „Dobrej Praktyki Rolniczej” oraz opowiada się za zrównoważonym rolnictwem? Pytanie z tego zakresu powinno być więc sformułowane ogólnie.

Podobne zastrzeżenia ZO PKA sformułował w odniesieniu do pytań dyplomowych na II stopniu kształcenia. Tu również powtarzają się zagadnienia np. Formy prawno-organizacyjne prowadzenia działalności gospodarczej(50) i Uwarunkowania polityki gospodarczej (51) mają takie samo brzmienie jak zagadnienia specjalnościowe nr 1 i 2 specjalności Agrobiznes. Na tym poziomie kształcenia opracowano zbyt dużą liczbę zagadnień kierunkowych (55) i są one zbyt szczegółowe np. „Zastosowanie testów nieparametrycznych do analizy wyników doświadczeń rolniczych” czy „Analiza wyników doświadczeń wielokrotnych - powtarzanych w latach”.

W opinii studentów kierunku rolnictwo promotorzy prac inżynierskich i magisterskich oferują odpowiednie wsparcie merytoryczne oraz partnerskie podejście. ZO PKA stwierdził natomiast, że oceny prac dyplomowych zarówno inżynierskich, jak i magisterskich są w wielu przypadkach zawyżone, dominują oceny bardzo dobre.

Jak wynika z raportu samooceny odsiew studentów pierwszego roku związany jest ze zmianą kierunku kształcenia, a w trakcie studiów z brakiem postępów w nauce (sporadycznie). Przypadki przesunięcia terminu złożenia pracy dyplomowej najczęściej spowodowane są względami osobistymi.

Podczas spotkania z ZO PKA studenci stacjonarni i niestacjonarni nie zgłaszali zastrzeżeń co do czasu przeznaczonego na zaliczenia, jak też organizacji pracy w sesji – terminy zaliczeń mogą oni ustalać wspólnie z prowadzącymi. Studenci docenili również komfortowe warunki uczenia się, m.in. dzięki małym grupom i indywidualnemu podejściu nauczycieli do studentów. Również w ocenie ZO PKA w relacjach nauczycieli akademickich ze studentami widoczne jest indywidualne podejście do studentów. Seminarzyści mają możliwość tworzenia prac dyplomowych z uwzględnieniem swoich zainteresowań naukowych, muszą się one jednak mieścić w dyscyplinie agromonia, do której oceniany kierunek kształcenia. Problemy z naborem i niska liczebność grup z pewnością poprawiają warunki uczenia, ale mogą też mieć wpływ na stwierdzony podczas wizytacji problem zawyżania ocen zarówno w odniesieniu do prac dyplomowych, jak i etapowych

2.3.

Podstawę rekrutacji na studiach I stopnia kierunek rolnictwo stanowią wyniki egzaminów maturalnych z dwóch, spośród następujących przedmiotów: biologia, chemia, fizyka, geografia, język obcy, matematyka, wiedza o społeczeństwie. W sytuacji braku kandydatów oznacza to, że studentem kierunku rolnictwo może praktycznie zostać każda osoba, która zdała egzamin

maturalny, ponieważ obligatoryjnymi przedmiotami zdawanymi na maturze jest matematyka i język obcy. Program kształcenia na kierunku rolnictwo jest tak opracowany, by każdy absolwent szkoły średniej mógł osiągnąć zakładane w nim efekty kształcenia.

Rekrutacja na studia II stopnia kierunku rolnictwo odbywa się na podstawie sporządzonej listy rankingowej z uwzględnieniem ocen z dyplomu ukończenia studiów kierunku rolnictwo lub kierunków pokrewnych (zootechnika, ogrodnictwo, biologia, biotechnologia, bioinżynieria, chemia, geografia, geologia, inżynieria środowiska, technologia żywności i żywienie człowieka, weterynaria). W przypadku absolwentów innych kierunków studiów obowiązuje rozmowa kwalifikacyjna, obejmująca kierunkowe zagadnienia realizowane w ramach studiów I stopnia. Dokumenty dotyczące zasad rekrutacji są podane na stronie internetowej Uczelni w zakładce Kandydaci. Na stronach internetowych UPH, Wydziału Przyrodniczego, czy Instytutu Agronomii brak jednak wspomnianych zagadnień kierunkowych umożliwiających przygotowanie się do rozmowy kwalifikacyjnej. Szczegółowe zasady rekrutacji są określone w Uchwale Senatu UPH w sprawie ustalenia warunków, trybu oraz terminów rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji dla poszczególnych kierunków studiów. Uchwała wraz z opisanymi procedurami i terminarzem jest również publikowana na stronie internetowej. Według studentów, uczestników spotkania proces rekrutacyjny jest sprawiedliwy oraz transparentny. W ocenie ZO PKA proces rekrutacji na I stopień kształcenia nie budzi zastrzeżeń, natomiast rekrutacja na II stopień kierunku rolnictwo wymaga doprecyzowania zasad rozmowy kwalifikacyjnej. Chodzi głównie o opracowanie zakresu treści merytorycznych (stanowiących wymagania wstępne do podjęcia edukacji na II stopniu kształcenia kierunku rolnictwo, również z uwzględnieniem kompetencji inżynierskich) weryfikowanych podczas tej rozmowy dla absolwentów kierunków innych niż określone jako „pokrewne”.

Warunki i zasady uznawania efektów i okresów kształcenia określa Regulamin studiów przyjęty Uchwałą nr 23/2015 Senatu UPH w Siedlcach z dnia 29 kwietnia 2015 roku. O uznawaniu efektów i okresów kształcenia decyduje Dziekan, określając efekty kształcenia i liczbę ECTS oraz efekty, które należy uzupełnić.

Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym określa załącznik do nr 1 do Uchwały nr 31/2015 Senatu UPH w Siedlcach z dnia 27 maja 2015 roku. W odniesieniu do kierunku rolnictwo nie przeprowadzono jeszcze procedury związanej z potwierdzaniem efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym.

Zasady i tryb dyplomowania określają: *Zarządzenie nr 25/2016 i Zarządzenie nr 26/2016 Rektora UPH w Siedlcach z dnia 22 kwietnia 2016 roku*. System dyplomowania na ocenianym kierunku rozpoczyna się od wyboru tematu pracy dyplomowej (inżynierskiej, magisterskiej). Oferty tematów prac proponowane są zarówno przez jednostki Instytutu Agronomii, jak i studentów, a zatwierdzane przez Radę Instytutu Agronomii. Zatwierdzone tematy prac zostają wpisane do systemu USOS. W trakcie wizytacji nie przedstawiono jednak protokołów weryfikacji tematów prac dyplomowych, dlatego trudno określić, czy i w jakim zakresie są one weryfikowane. Przy wyborze tematu pracy dyplomowej i opiekuna uwzględniany jest wybór każdego studenta. Egzamin dyplomowy przeprowadza komisja, której przewodniczy prodziekan ds. studenckich, inny prodziekan lub dyrektor Instytutu. Jak wynika z analizy wytypowanych do oceny prac inżynierskich i magisterskich studenci udzielają odpowiedzi na trzy pytania. Z raportu samooceny wynika, że przebieg procesu dyplomowania poznają studenci w trakcie realizacji seminariów dyplomowych. W raporcie brak jednak jasno

określonych zasad przebiegu procesu dyplomowania (na ile pytań kierunkowych i specjalnościowych dyplomanci odpowiadają, jakich zagadnień dotyczy trzecie pytanie). Na podstawie analizy pytań, których odpowiedzi są weryfikowane w trakcie egzaminu dyplomowego, ZO PKA stwierdził, że jedno pytanie dotyczy zagadnień kierunkowych, drugie specjalnościowych, ale trudno określić z jakiej puli pochodzi trzecie pytanie. Zwykle pytanie to dotyczy bezpośrednio pracy dyplomowej, jednak w kilku przeprowadzonych ocenach procesu dyplomowania pytanie to znacznie odbiegało od zakresu realizowanej pracy np. tytuł pracy inżynierskiej I stopnia to „Analiza rozwoju obszarów wiejskich na przykładzie gminy Mińsk Mazowiecki”, a zadano następujące pytanie „Średnie plony podstawowych zbóż i ziemniaków”. Konieczne jest zatem nie tylko określenie zasad dyplomowania, ale również umieszczenie ich na stronie internetowej, najlepiej w zakładce razem z zagadnieniami na egzamin dyplomowy. Jest to o tyle ważne, że dotarcie do zarządzeń Rektora UPH w Siedlcach określających zasady i tryb dyplomowania jest utrudnione.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

W ocenie ZO PKA w ramach tego kryterium odnotowano wiele nieścisłości, które wymagają zweryfikowania, korekty. Dobór treści i metod kształcenia w ramach przedmiotów kierunkowych, poprawność merytoryczną w zakresie warunków i zasad uznawania efektów kształcenia, potwierdzanie efektów uczenia się uzyskanych poza systemem szkolnictwa wyższego, opracowanie systemu weryfikacji sylabusów i efektów kształcenia należy ocenić pozytywnie, chociaż zgłoszono w tym zakresie kilka zaleceń. Za cenne należy uznać podawanie w sylabusach w ramach literatury periodyków problemowo związanych w realizowanym w ramach niektórych przedmiotów treściami kształcenia, co pozwala zaszczerpić tak ważną w kompetencjach społecznych potrzebę samokształcenia. Z kolei nauczanie języka obcego bez podziału ze względu na poziom jego znajomości jest metodą nieefektywną. Słabą stroną jest proces dyplomowania, weryfikacji wymagają zestawy pytań na egzaminy dyplomowe, a doprecyzowania proces weryfikacji tematyki i zakres prac dyplomowych oraz adekwatność ich oceniania. Kwestie te sformułowano w zaleceniach.

Dobre praktyki

Zalecenia

1. przypisanie punktów ECTS do godzin zajęć dydaktycznych realizowanych w danym semestrze;
2. ujednolicenie liczby punktów ECTS w Sylabusie i programie studiów (Praktyka zawodowa) i odniesienie ich do liczby godzin obciążenia pracą studenta;
3. weryfikacja i ewentualna korekta liczby godzin konsultacji w ramach poszczególnych przedmiotów zakwalifikowanych jako godziny kontaktowe;
4. weryfikacja sylabusów pod kątem aktualizacji zalecanej literatury, jeśli to możliwe również o pozycje dostępne on-line;
5. stosowanie właściwych dla poszczególnych form zajęć (głównie ćwiczeń) metod dydaktycznych;

6. dostosowanie programu praktyki do możliwości osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, lub weryfikacja efektów kształcenia w obrębie tego modułu w odniesieniu do koncepcji kształcenia;
7. utworzenie grup zajęciowych o różnych poziomach zaawansowania znajomości języków obcych;
8. stosowanie określonych w sylabusie metod weryfikacji efektów kształcenia;
9. weryfikacja tematów prac dyplomowych pod kątem ich powiązania z prowadzonymi w jednostce badaniami, kompetencjami nauczycieli akademickich, specyfiki prac (inżynierskie, magisterskie) i spójności z dyscypliną/ami w ramach której są realizowane;
10. wypracowanie systemu oceniania prac dyplomowych, w taki sposób by zapewniona była rzetelność procesu oceniania i porównywalność ocen;
11. opracowanie zagadnień treści merytorycznych, stanowiących wymagania wstępne do podjęcia edukacji na II stopniu kształcenia kierunku rolnictwo, weryfikowanych podczas rozmowy kwalifikacyjnej i upublicznienie ich;
12. opracowanie i upublicznienie zasad dyplomowania oraz weryfikacja zagadnień na egzaminy dyplomowe, pod kątem ich adekwatności do treści kierunkowych, specjalnościowych.

Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

- 3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia
- 3.2. Publiczny dostęp do informacji

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

3.1.

Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia (WSZJK) w Uniwersytecie Przyrodniczo-Humanistycznym w Siedlcach, a tym samym w Jednostce prowadzącej wizytowany kierunek studiów - Wydziale Przyrodniczym (WP), funkcjonuje w oparciu o uczelniany System Zapewniania Jakości Kształcenia, który w pierwotnej wersji został przyjęty Uchwałą Senatu Uczelni z lutego 2009 r., a następnie zmieniony na mocy Uchwały Senatu w styczniu 2015 r. Obowiązujący wydziałowy akt normatywny regulujący WSZJK na Wydziale Przyrodniczym przyjęty został w październiku 2016 r.

Funkcjonowanie WSZJK na Wydziale prowadzącym wizytowany kierunek polega na podejmowaniu działań m.in. w zakresie: weryfikacji efektów kształcenia przyjętych dla poszczególnych kierunków i poziomów studiów prowadzonych przez Wydział Przyrodniczy; oceny i weryfikacji doboru nauczycieli akademickich do prowadzenia poszczególnych modułów przedmiotowych; oceny warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych; dokonywania hospitacji oraz studenckich badań ankietowych obejmujących jakość realizowanych zajęć dydaktycznych oraz poziom obsługi administracyjnej; doskonalenia systemu komunikacji z kandydatami na poszczególne kierunki studiów, ze studentami Wydziału oraz z absolwentami; monitorowania karier zawodowych absolwentów Wydziału, a także pozyskiwania opinii przedstawicieli rynku pracy w odniesieniu do realizowanych oraz wdrażanych programów kształcenia.

Strukturę organizacyjną Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na poziomie Uczelni tworzą: Senacka Komisja ds. Jakości Kształcenia oraz Senacka Komisja ds. Oceny Jakości Kształcenia, a na poziomie Wydziału Przyrodniczego odpowiednio Wydziałowe Komisje: ds. Jakości Kształcenia (WKdsJK) oraz ds. Oceny Jakości Kształcenia (WKdsOJK). Nadzór nad funkcjonowaniem WSZJK na szczeblu Uczelni sprawuje Rektor, natomiast na poziomie podstawowej jednostki organizacyjnej – Dziekan. Za działania Systemu w zakresie, projektowania, zatwierdzania, monitorowania i okresowego przeglądu programu kształcenia na wizytowanym kierunku rolnictwo odpowiadają wymienione powyżej Wydziałowe Komisje WSZJK, a także powołana Komisja Programowa kierunku Rolnictwo (KPkR), natomiast kluczową rolę w procesie kształcenia na kierunku pełni Instytut Agronomii (IA). Poza ciałami kolegialnymi wymienionymi powyżej na Wydziale Przyrodniczym powołane zostały również m.in. Komisje: ds. Rozwoju Wydziału; ds. Praktyk Studenckich oraz ds. Oceny Nauczycieli Akademickich.

Zgodnie z zaleceniami Zespołu Oceniającego sformułowanymi podczas poprzedniej oceny (ocena instytucjonalna 2012/2013) skład Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia uzupełniony został o przedstawiciela: studentów oraz doktorantów. W posiedzeniach Komisji Programowej kierunku Rolnictwo uczestniczą nauczyciele akademicy, a ponadto przedstawiciel studentów oraz czterech przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego.

Za prawidłowość wprowadzania zmian w programach kształcenia odpowiada Komisja Programowa. W proces projektowania i zmian w programie kształcenia angażowani są interesariusze wewnętrzni (nauczyciele akademicy oraz studenci oraz ich reprezentacje, w tym samorząd, koła naukowe) oraz interesariusze zewnętrzni (przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego i absolwenci).

Obowiązujące procedury dotyczące projektowania efektów kształcenia zostały określone w Uchwale Senatu UP-H ze stycznia 2017 r. w *sprawie ustalenia wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych w zakresie warunków, jakim powinny odpowiadać plany studiów i programy kształcenia na studiach pierwszego i drugiego stopnia, studiach trzeciego stopnia, studiach podyplomowych i kursach dokształcających*, ze zmianą w maju 2017 r. Powyższa Uchwała w sposób przejrzysty określa: procedurę ustalania przez Senat kierunkowych efektów kształcenia, sposób budowania i opisywania programu kształcenia, sposób opracowywania niektórych elementów programu studiów oraz tryb uchwalania programu kształcenia.

Efekty kształcenia dla kierunku rolnictwo przyjęte zostały dla studiów I i II stopnia przez Uchwałą Senatu Uczelni w maju 2012 r.

Zgodnie z informacjami uzyskanymi podczas wizytacji działający na Wydziale w ramach WSZJK proces zatwierdzania, monitorowania i okresowego przeglądu programów kształcenia obejmuje bieżący, ale również przeprowadzany co roku przegląd programów kształcenia. Obowiązująca procedura monitorowania umożliwia analizę oceny programów kształcenia pod kątem ich zgodności z powszechnie obowiązującymi oraz uczelnianymi aktami normatywnymi. Z propozycjami zmian występują przede wszystkim interesariusze wewnętrzni - nauczyciele akademicy, ale również studenci. Jak wspomniano wcześniej studenci biorą udział w pracach Rady Wydziału, Rady Programowej kierunku, a także WKdsJK, do zadań której należy wskazywanie metod doskonalenia kształcenia, organizacji procesu dydaktycznego czy podejmowanie działań w zakresie oceny jakości kształcenia. W procesie projektowania programu kształcenia, prawo do wyrażenia opinii na temat jego kształtu ma samorząd studencki, który korzystając z tego uprawnienia zgłasza uwagi, sugestie do odpowiednich organów.

Również interesariusze zewnętrzni współpracujący z Wydziałem podczas kształcenia na wizytowanym kierunku studiów mają wpływ na program kształcenia – istotną rolę w kontaktach z przedstawicielami otoczenia pełni Instytut Agronomii, który, jak wspomniano wcześniej, jest kluczową jednostką odpowiedzialną za proces kształcenia na wizytowanym kierunku studiów.

Pracodawcy opiniują koncepcję kształcenia na kierunku m.in. podczas tworzenia nowych specjalności, mając wpływ na nową ofertę kształcenia poprzez jej dostosowywanie do potrzeb rynku pracy oraz zmiany w programie studiów. Większość interesariuszy zewnętrznych stanowią absolwenci kierunku rolnictwo I i II st. oraz studiów doktoranckich.

Wpływ otoczenia społeczno-gospodarczego na proces kształcenia na kierunku rolnictwo polega również na ich udziale w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, współorganizacji praktyk oraz staży zawodowych, a także na współudziale w przygotowaniu prac dyplomowych zarówno inżynierskich, jak i magisterskich (przykładowe prace: *Skład chemiczny odpadów z biogazowni rolniczych w aspekcie ich rolniczego wykorzystania* – Biogazownia w Złocięncu i Tończy; *Osady ściekowe jako potencjalne źródło składników pokarmowych roślin* – Oczyszczalnie ścieków w Kosowie Lackim). Wśród przedstawicieli otoczenia umożliwiających studentom opracowywanie prac dyplomowych są również absolwenci wizytowanego kierunku studiów.

Współpraca z otoczeniem ma również często charakter nieformalny i polega na wymianie poglądów oraz prowadzeniu konsultacji mających na celu korzystanie z doświadczeń zawodowych tych osób.

WSZJK obejmuje cykliczne przeglądy programów kształcenia pod kątem merytorycznym oraz spełnienia obowiązujących wymagań prawnych.

Każdego roku WKdsJK opracowuje na podstawie Zarządzenia Rektora UP-H z marca 2015 r. w sprawie ustalenia zasad monitorowania i weryfikacji osiągania zamierzonych efektów kształcenia (zmienionego Zarządzeniem Rektora z lipca 2017 r.) sprawozdanie obejmujące efekty kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów prowadzonych na WP, w tym wizytowanego kierunku rolnictwo. Analiza sylabusów oraz weryfikacji efektów kształcenia dotyczy zajęć dydaktycznych prowadzonych zgodnie z planem studiów i programem

kształcenia. W każdym roku akademickim dokonywana jest analiza z osiągniętych kierunkowych efektów kształcenia z przedmiotów/ modułów na kierunkach na podstawie raportów koordynatorów przedmiotów/modułów.

Przed rozpoczęciem roku akademickiego koordynatorzy przedmiotów/ modułów zobowiązani zostali do weryfikacji i ew. aktualizacji sylabusów. Coroczna weryfikacja losowo wybranych sylabusów przeprowadzana jest z wykorzystaniem w tym celu Karty oceny sylabusu przedmiotowego określonej wspomnianym wyżej obowiązującym Zarządzeniem Rektora. Zgodnie z wytycznymi Komisja analizuje, czy spełniono wymagania sprawdzalności efektów kształcenia, czy efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób jasny, czy sposób weryfikacji efektów kształcenia jest zrozumiały, czy określono jednoznacznie formy i warunki zaliczenia przedmiotu oraz czy wskazano właściwą literaturę przedmiotu. Weryfikacja przeprowadzona w roku akademickim 2016/2017 oraz 2017/2018 nie wykazała uchybień w żadnym z analizowanych sylabusów i weryfikowanych przedmiotów - Zespół stwierdził, iż analizowane i oceniane sylabusy nie wymagają zmian, ponadto weryfikacja 35 poddanych analizie przedmiotów jest prawidłowa. Nie zgłoszono również innych uwag dotyczących weryfikacji efektów kształcenia. W rekomendacjach działań stwierdzono jednak, iż Zespół ds. oceny efektów kształcenia i analizy sylabusów powinien dokonywać analizy sylabusów przed rozpoczęciem roku akademickiego, a ponadto analiza sylabusów oraz ocena weryfikacji efektów kształcenia powinna być prowadzona na bieżąco na wszystkich kierunkach i stopniach oraz formach kształcenia. Zmiany w programach kształcenia wynikają również z ewaluacji prowadzących zajęcia, a także z hospitacji zajęć.

Ankietyzacja nauczycieli akademickich, w tym prowadzonych przez nich zajęć, dokonywana jest na podstawie Zarządzenia Rektora UP-H z marca 2014 r. w *sprawie wprowadzenia ujednoliconego systemu ankietowego badania opinii studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych w zakresie jakości prowadzonych zajęć oraz jakości obsługi procesu dydaktycznego i organizacyjnego*. Wydział przeprowadza analizę otrzymywanych wyników i w przypadku konieczności podejmuje stosowne działania naprawcze, m.in. rozmowy, hospitacje interwencyjne lub zmiany w obsadzie zajęć. Wprawdzie wypełnienie semestralnych ankiet ewaluacyjnych jest jedną z możliwości, którą mają studenci, by zgłosić swoje uwagi do procesu kształcenia, podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA nie byli oni w stanie podać przykładów zmian wprowadzonych w program kształcenia zgłoszonych na wniosek studentów. Z procesu ankietyzacji oraz hospitacji Wydziałowa Komisja ds. Oceny Jakości Kształcenia sporządza co roku sprawozdania, zamieszczając w nich rekomendacje zmian. W sprawozdaniu z roku 2017/2018 WKdsOJK zaleciła m.in. zwiększenie motywacji studentów do wypełniania ankiet oraz szczególne uwzględnienie w hospitacjach nauczycieli akademickich, którzy uzyskali niższe wskaźniki oceny w ankietach studenckich.

Plany i programy studiów pośrednio są także weryfikowane podczas studenckich praktyk zawodowych. Weryfikacja efektów kształcenia osiąganych podczas praktyk następuje na podstawie oceny pracodawców z jednostki przyjmującej na praktykę, sprawozdania studenta zawartego w Dzienniku Praktyk oraz egzaminu z praktyk przeprowadzonego w formie rozmowy oceniającej przez Komisję egzaminacyjną w składzie: Kierownik Ośrodka ds. Praktyk Studenckich, Prodziekan oraz nauczyciel akademicki posiadający dorobek naukowy związany z kierunkiem rolnictwo. Pracodawcy po zakończonych praktykach oceniali studentów pod kątem ich systematyczności w realizacji programu praktyki, pracy wykonawczej

studenta w poszczególnych działach, operatywność, umiejętność kierowania, zarządzania, zdolności organizacyjne oraz stosunek do wykonywanych obowiązków. Informacja zwrotna od pracodawców dostarcza Wydziałowi wskazówek do wprowadzenia zmian w planach studiów i programach kształcenia. Z informacji uzyskanych podczas wizytacji wynika, że wszystkie powyższe kryteria, w kontekście wypełnienia wymagań przez studentów, zostały przez praktykodawców ocenione wysoko.

Podczas zaliczania praktyki zawodowej również studenci pozytywnie wypowiadali się nt. opiekunów praktyk, kierowników oraz miejsca realizacji praktyk. Dokumentacja związana z praktykami, w tym protokoły zaliczenia przekazywana jest do analizy i oceny Wydziałowej Komisji ds. Oceny Jakości Kształcenia. We wnioskach zawartych przez powyższe ciało kolegialne w Sprawozdaniach z przebiegu hospitacji zajęć dydaktycznych, ankietyzacji i realizacji studenckich praktyk zawodowych za lata akademickie 2016/2017 oraz 2017/2018 nie stwierdzono nieprawidłowości w odniesieniu do przyjętych dla praktyk metod weryfikacji efektów kształcenia.

Procedury WSZJK dotyczące procesu dyplomowania zakładają ocenę proponowanej tematyki prac dyplomowych, której dokonuje Komisja Programową kierunku Rolnictwo. Tematyka prac dyplomowych zatwierdzana jest przez Radę Wydziału Przyrodniczego. Prace dyplomowe weryfikowane są za pomocą systemu antyplagiatowego - dla każdej wprowadzonej pracy system generuje raport podobieństwa zawierający wyliczone współczynniki podobieństwa danej pracy do innych tekstów oraz informacje dotyczące fragmentów pracy zidentyfikowanych przez system, jako identyczne z tekstami z bazy danych oraz Internetu. Podczas weryfikacji prac studentów wizytowanego kierunku studiów nie stwierdzono w ostatnim czasie nieuzasadnionych zapożyczeń. Mimo prowadzonego na Wydziale monitorowania procesu dyplomowania nie można jednak uznać pełniej skuteczności jego działania – podczas wizytacji kierunku stwierdzono, iż część prac dyplomowych na kierunku rolnictwo merytorycznie nie jest związana jest z dyscypliną naukową agronomii i nie wszystkie prace na pierwszym stopniu mają inżynierski.

Zdaniem Zespołu Oceniającego PKA wskazane byłoby wprowadzenie w ramach WSZJ działań związanych z monitorowaniem jakości procesu dyplomowania po jego zakończeniu, m.in. ocena zgodności tematyki z kierunkiem, analiza adekwatności recenzji i oceny w odniesieniu do jakości pracy, analiza jakości pracy dyplomowej w odniesieniu do wymagań wynikających z procedur uczelnianych i wydziałowych, w tym potwierdzenia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

Na Wydziale monitorowany jest udział kadry naukowo-dydaktycznej w procesie kształcenia, jednak działanie to nie jest w pełni skuteczne, bowiem Zespół Oceniający PKA podczas oceny kształcenia na kierunku rolnictwo stwierdził nieprawidłowości w obsadzie zajęć dydaktycznych. Szczegóły dotyczące kadry prowadzącej kształcenie na wizytowanym kierunku zawiera pkt. 4 niniejszego Raportu.

WSZJK w Uczelni uwzględnia monitorowanie losów zawodowych absolwentów oraz pozyskiwanie ich opinii nt. jakości nauczania. W tym celu wśród wszystkich absolwentów przeprowadzane są elektroniczne badania ankietowe. Procedura polega na badaniu panelowym przeprowadzanym w trzech etapach- po roku oraz 3 i 5 latach od ukończenia studiów. Działania związane z funkcjonowaniem systemów ankietyzujących koordynuje Biuro Karier, które również bada losy zawodowe absolwentów. Z raportu przedłożonego podczas wizytacji

obejmującego absolwentów rocznika 2015/2016 kierunku rolnictwo wynika, że 70 % z nich uzyskało zatrudnienie zgodne z ukończonym kierunkiem studiów, jednak z wiedzy zdobytej na studiach korzysta w obecnej pracy w stopniu wysokim i przeciętnym zaledwie po 13 % (natomiast w niskim aż 54 %).

W monitorowaniu i okresowym przeglądzie programu kształcenia uwzględnia się również sugestie absolwentów, które pozyskuje się m.in. podczas współorganizacji studenckich praktyk zawodowych, konferencji oraz podczas kontaktów nieformalnych.

Prowadzona cyklicznie ocena programów kształcenia i planów studiów prezentowana jest na posiedzeniach Rady Wydziału Przyrodniczego. Zmiany podlegają dyskusji na posiedzeniu Rady Instytutu Agronomii (wnioski do Komisji Programowej kierunku) i zwieńczone są przyjęciem projektu, który omawiany jest na posiedzeniu Rady Wydziału Przyrodniczego, a następnie, już zatwierdzony, przekazywany do stosownego działu na poziomie Uczelni. Plany studiów zatwierdzane są po zaopiniowaniu przez Samorząd Studencki.

3.2.

Podczas wizytacji zidentyfikowano na Wydziale działanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia dotyczące zapewnienia publicznego dostępu do informacji. Stosowana jest bieżąca weryfikacja wykorzystywanych źródeł informacji, które stanowią: strona internetowa Wydziału i Uczelni (pozwalające na dalsze pozyskiwanie informacji według zakładanych odsyłających do poszczególnych zagadnień bądź organów uczelnianych) oraz system informatyczny USOSWeb, który umożliwia udostępnianie studentom informacji istotnych dla procesu kształcenia.

Działania w obszarze przeglądu zasobów informacyjnych oraz zapewniania publicznego dostępu do informacji obejmują monitorowanie dostępności i aktualności danych zamieszczanych na stronie internetowej Wydziału. Na stronie internetowej Wydziału, Instytutu, USOS Web oraz na portalach społecznościowych, np. na Facebooku, udostępniane są wszystkie niezbędne w toku realizacji procesu kształcenia informacje takie jak m.in.: zasady przyjęcia na studia, procedury, harmonogramy zajęć dydaktycznych, zasady organizacji i odbywania praktyk zawodowych (w tym regulamin praktyk oraz program praktyk dla kierunku rolnictwo), programy kształcenia, sylabusy, godziny przyjęć w Dziekanacie oraz dane kontaktowe osób obsługujących poszczególne kierunki.

Na stronie Wydziału znajduje się ponadto *Misja i strategia rozwoju Wydziału Przyrodniczego Uniwersytetu Przyrodniczo- Humanistycznego w Siedlcach do 2019 roku* oraz skład Komisji działających w ramach WSZJK, w tym Komisji: ds. jakości Kształcenia, ds. Oceny Jakości Kształcenia, ds.: Rozwoju Wydziału, ds. Praktyk Studenckich, ds. Oceny Nauczycieli Akademickich, a także Komisji Programowych- również kierunku rolnictwo.

Brak jest jednak raportów z działania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia wraz z analizami wyników badań, a także z wdrożonymi na ich podstawie działaniami naprawczymi.

Na Wydziale odbywają się spotkania informacyjne. Z pierwszym rokiem studiów przekazywana jest informacja m.in. na temat organizacji roku akademickiego, organizacji procesu dydaktycznego, w tym funkcjonowania uczelnianej biblioteki.

Ze studentami późniejszych lat studiów odbywają się spotkania z opiekunami poszczególnych roczników, podczas których przypominane są bieżące sprawy związane z przebiegiem studiów

oraz realizacją programu studiów. Również praktyki zawodowe poprzedzone są spotkaniami informacyjnymi – spotkania poświęcone organizacji i przebiegu studenckich praktyk zawodowych organizowane są przed rozpoczęciem praktyk przez Kierownika Ośrodka ds. Praktyk Studenckich.

Uczelnia udostępnia również informacje drogą tradycyjną poprzez wydawanie informatorów, korzystanie z gablot informacyjnych czy organizowanie spotkań otwartych. Zdaniem studentów wszystkie informacje przekazywane są terminowo. W opinii studentów z łatwością można znaleźć informacje dotyczące takich kwestii jak: harmonogram zajęć, komunikaty związane z funkcjonowaniem Dziekanatu oraz wszelkie kwestie związane z aktywizowaniem studentów. Studenci mogą zgłaszać ewentualne uwagi dotyczące dostępu do informacji w sposób niesformalizowany do Władz Wydziału, opiekuna roku czy osób pracujących w Dziekanacie. Studenci i absolwenci mogą ocenić oraz zgłosić uwagi dotyczące dostępu do informacji. W studenckich ankietach: oceniającej pracowników administracyjnych i inżynierjno-technicznych zawarte są pytania dotyczące udzielania przez pracowników rzetelnych i pełnych informacji oraz uzyskania ich drogą telefoniczną; oceniającej pracę Dziekanatu zamieszczone pytania: czy uzyskanie informacji w dziekanacie jest bezproblemowe oraz czy informacje są pełne i rzetelne, a także w ankiecie udostępnianej absolwentom w punkcie *Oceń przepływ informacji dla studentów Uczelni*. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci wyrazili pozytywne opinie odnoszące się do systemu dostępu do informacji.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia na Wydziale Przyrodniczym Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach obejmuje wszystkie formy kształcenia i obszary ważne dla jakości kształcenia, w tym dotyczące projektowania, zatwierdzania i monitorowania efektów kształcenia. Zapewniony jest udział kadry akademickiej oraz studentów w procesie określania efektów kształcenia; współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym zapewnia udział w powyższym procesie interesariuszy zewnętrznych. W ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia monitoruje się stopień osiągania zakładanych efektów kształcenia. Monitorowanie programu kształcenia prowadzone jest na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia. Podejmuje się działania umożliwiające ocenę przyjętych sposobów weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, usprawnienia wymaga proces dyplomowania. Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi umożliwia monitorowanie oczekiwań rynku pracy, co pozwala na doskonalenie programu kształcenia. Uczelnia monitoruje losy zawodowe absolwentów, a kontakty Wydziału z absolwentami wykorzystywane są do oceny rynkowej przydatności efektów kształcenia i ich doskonalenia. Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej oraz zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie kształcenia i realizacji procesu kształcenia na kierunku rolnictwo. Prowadzona też jest zarówno na poziomie Uczelni, jak i Jednostki prowadzącej wizytowany kierunek studiów ocena publicznego dostępu do informacji, co sprzyja podejmowaniu skutecznych działań służących podnoszeniu jego jakości, w oparciu o potrzeby odbiorców.

Dobre praktyki

Zalecenia

1. wprowadzenie rozwiązań związanych z monitorowaniem jakości procesu dyplomowania po jego zakończeniu, np. analizę zgodności tematyki prac z kierunkiem, adekwatności oceny w odniesieniu do jakości pracy, jakość pracy dyplomowej w odniesieniu do wymagań wynikających z procedur uczelnianych i wydziałowych, w tym potwierdzenie osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia;
2. zwiększenie działań usprawniających skuteczność monitorowania doboru kadry do prowadzenia poszczególnych zajęć;
3. poprawa działań informacyjnych związanych z systemem zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia poprzez udostępnianie na stronie internetowej Wydziału rocznych raportów z działania WSZJK oraz wdrożonych na podstawie ich wyników działań naprawczych.

Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia

- 4.1. Liczba, dorobek naukowy/artystyczny oraz kompetencje dydaktyczne kadry
- 4.2. Obsada zajęć dydaktycznych
- 4.3. Rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

4.1

Zespół Oceniający PKA przeprowadził ocenę kadry prowadzącej proces kształcenia na podstawie przesłanej dokumentacji, dokumentów przedstawionych podczas wizytacji, wywiadu przeprowadzonego z Władzami i Pracownikami Wydziału. W ocenie uwzględniono posiadane stopnie i tytuły naukowe i specjalność naukową oraz dorobek naukowy nauczycieli akademickich, poprawność obsady dydaktycznej oraz plany rozwoju i doskonalenia kadry. Zgodnie z art. 225 ust. 2 i 3 Ustawy z dnia 3 lipca 2018 r – Przepisy wprowadzające ustawę- Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669) – nie stosuje się przepisów dotyczących minimum kadrowego.

Zajęcia dydaktyczne na kierunku rolnictwo w roku akademickim 2017/2018 prowadziła kadra wywodząca się głównie z Instytutu Agronomii - 8 profesorów tytularnych, 17 doktorów habilitowanych, 12 doktorów i 1 magister. Ponadto zajęcia dydaktyczne prowadzili nauczyciele pracujący w Instytucie Biologii, Instytucie Bioinżynierii i Hodowli Zwierząt, na Wydziale Humanistycznym i Wydziale Nauk Ekonomicznych i Prawnych oraz w Studium Języków Obcych. Dorobek naukowy kadry Instytutu mieści się w zakresie technologii produkcji roślinnej, ekologii, łąkarstwa, inżynierii rolniczej, gleboznawstwa i chemii rolniczej, ochrony roślin, gospodarki wodnej, warzywnictwa, ekonomiki produkcji rolniczej. Prace z tego zakresu opublikowano w języku polskim i angielskim. W latach 2013-2018 opublikowano łącznie 761 prac naukowych. Pracownicy są autorami bądź współautorami podręczników i skryptów dla studentów. Kadra dydaktyczna studiów I stopnia kierunku rolnictwo liczy 39 nauczycieli akademickich, w tym przedstawicieli nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych - 31 osób,

przyrodniczych - 2 osoby, społecznych - 3 osoby, humanistycznych - 2 osoby oraz 1 osoba z obszaru nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz o kulturze fizycznej. Zespół ten tworzy: 5 profesorów, 15 doktorów habilitowanych, 18 doktorów i 1 magister. Na II stopniu studiów zajęcia prowadzi 30 nauczycieli akademickich: 7 profesorów, 12 doktorów habilitowanych, 10 doktorów i 1 magister. Ich działalność naukowa obejmuje nauki rolnicze, leśne i weterynaryjne (26 osób), humanistyczne (3 osoby) oraz 1 osoba z obszaru nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz o kulturze fizycznej. Przeważająca część kadry nauczycieli akademickich reprezentuje obszar nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych, dziedzinę nauk rolniczych, w tym dyscyplinę naukową agronomii. Dominacja nauk rolniczych jest widoczna zarówno w profilu badań naukowych prowadzonych na kierunku, jak też w realizowanym profilu kształcenia. Jest to w pełni zrozumiałe biorąc pod uwagę tradycje Wydziału Przyrodniczego, jego bardzo ścisłe związki z terenem i gospodarką rolno-żywnościową prowadzoną w północno-wschodnim regionie kraju na terenie Mazowsza i Podlasia.

Powiązanie nauki i dydaktyki z potrzebami regionu jest bardzo wyraźnie odczuwalne, co dobitnie podkreślali interesariusze zewnętrzni i pracodawcy licznie zebrani na spotkaniu z Zespołem Oceniającym.

ZO PKA przeprowadził ocenę kadry prowadzącej proces kształcenia i stwierdził, że tworzą ją pracownicy naukowcy o bogatym dorobku publikacyjnym, uznanym w kraju i za granicą, a także wyróżniający się aktywną działalnością dydaktyczną i organizacyjną (w uczelnianych i wydziałowych komisjach i zespołach, autorzy podręczników i skryptów dydaktycznych, współautorzy programów kształcenia, opiekunowie licznych prac dyplomowych). Zasoby kadrowe służą realizacji zakładanych celów strategicznych Wydziału. W roku akademickim 2018/2019 zajęcia na kierunku prowadzone są przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w ponad 75% w UPH jako podstawowym miejscu pracy.

Wymiernym działalności naukowej są liczne publikacje w czasopismach krajowych i zagranicznych, w tym 102 publikacje w czasopismach z listy A i 452 publikacje w czasopismach z listy B MNiSzW, 7 monografii i 20 rozdziałów w monografiach; 11 patentów i 16 wzorów użytkowych. Wydział Przyrodniczy Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach posiada kategorię naukową B. Dane za ostatnie lata wykazują tendencję wzrostową w zakresie liczby i wartości punktacyjnej publikacji z listy A.

Dorobek publikacyjny nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku jest adekwatny do realizowanego programu studiów i pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Możliwość poznania aktualnej tematyki prac badawczych z zakresu agronomii i metod prowadzenia eksperymentów polowych dają również wyjazdy studyjne studentów w ramach przedmiotów kierunkowych do Rolniczej Stacji Doświadczalnej w Zawadach, Zakładów Doświadczalnych Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach, Stacji Doświadczalnej Oceny Odmian w Serocznym i innych jednostek naukowo-badawczych oraz zakładów przetwórstwa rolnego.

ZO PKA podkreślił, że nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku to m.in. wykwalifikowani nauczyciele z zakresu: agronomii, inżynierii rolniczej, ogrodnictwa, zootechniki, biologii, geografii, ekonomii co gwarantuje wysoki poziom kształcenia. Dodatkowo są to osoby posiadające różne uprawnienia zdobyte poza Uczelnią np.: Planowanie i wnioskowanie statystyczne w badaniach rolniczych, IHAR Radzików; System SAS w naukowych, StatSoft Polska Warszawa; Warsztaty mikroskopii z Cyfrową analizą obrazu;

Innowacja w produkcji agroekologicznej, koordynator Fundacja Wyszehradzka; Informatyka i Technologia informacyjna, SGH w Warszawie - Kolegium Gospodarki Światowej; Certyfikat ECDL – Europejski Certyfikat Umiejętności Komputerowych; Zarządzanie badaniami Sektora Produkcji Żywności; Zarządzanie badaniami naukowymi i pracami rozwojowymi, Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Białymstoku; Ochrona własności intelektualnej – Uniwersytet Łódzki; Rozwój dialogu społecznego poprzez wzmocnienie potencjału POPON; Vegetable diseases diagnostic tools and control methods under greenhouse organic farming. Practical training”, Instytut IFAPA La Majonera w Hiszpanii; Działania na rzecz poprawy konkurencyjności i innowacyjności sektora ogrodnictwa z uwzględnieniem jakości bezpieczeństwa żywności oraz ochrony środowiska naturalnego, Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach.

W raporcie samooceny wykazano, że liczba nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku rolnictwo do liczby studentów ocenianego kierunku na studiach pierwszego i drugiego stopnia łącznie wynosi odpowiednio 1: 1,7 i 1 : 4,5.

4.2

Zajęcia dydaktyczne na kierunku rolnictwo prowadzone są przez pracowników naukowo-dydaktycznych, z różnych dyscyplin odpowiednio do przedmiotów nauczania. Prowadzone przez nich zajęcia dydaktyczne są zgodne z dorobkiem naukowym i kompetencjami merytorycznymi. Kadra nauczycieli akademickich jaką dysponuje Wydział do nauczania na kierunku” rolnictwo” jest bardzo liczna. Zajęcia dydaktyczne z poszczególnych przedmiotów prowadzą bardzo dobrze przygotowani specjaliści. Kierownikami zdecydowanej większości przedmiotów kierunkowych i specjalistycznych są pracownicy samodzielni, o bogatym i dobrze ukierunkowanym dorobku naukowym. Potwierdza to ich kompetencje do realizacji powierzonych im zajęć dydaktycznych. Jednak w kilkunastu (13) przypadkach nauczyciele nie mają wystarczających kompetencji. Dotyczy to takich przedmiotów jak: sztuka negocjacji, chemia, budownictwo energooszczędne, rysunek w projektowaniu, hodowla roślin i nasiennictwo, gospodarka nasienna, ekofilozofia, ochrona środowiska, prawo gospodarcze, gospodarka nieruchomościami, marketing, komunikacja społeczna, parki i ogrody w kształtowaniu krajobrazu. Są to przedmioty przede wszystkim prowadzone w ramach specjalności. W ofercie dydaktycznej jest przedmiot w języku obcym tj.- Język obcy w agronomii.

Hospitacje zajęć dydaktycznych, przeprowadzonych przez ZO PKA na obu poziomach kształcenia, na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, na kierunku rolnictwo potwierdziły właściwy dobór kadry dydaktycznej. Stwierdzono, że nauczyciele akademicy byli dobrze przygotowani do zajęć, prowadzili je, właściwie dla poszczególnych form zajęć (wykłady, ćwiczenia). Prowadzący zajęcia aktywizowali studentów za pomocą pytań, prowadzili dyskusję, pobudzali do myślenia i dyskusji oraz do pracy zespołowej. Wszyscy hospitowani nauczyciele akademicy posługiwali się prezentacjami multimedialnymi dostosowanymi do prezentowanego tematu, wykorzystywali materiały dydaktyczne w postaci omawianych surowców roślinnych (np. okazy roślin cebulowych). Nauczyciele akademicy korzystali z infrastruktury dydaktycznej i technologii informacyjnej w zależności od charakteru zajęć i wyposażenia sal. Stosowane metody i materiały dydaktyczne były właściwe.

Na wizytowanym kierunku nie jest prowadzone kształcenie na odległość.

4.3

Polityka kadrowa na ocenianym kierunku jest ukierunkowana na umacnianie pozycji naukowej i dydaktycznej, jest spójna z koncepcją kształcenia i strategią rozwoju, a także jest prowadzona pod kątem doboru kadry do potrzeb kierunku oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej. Zatrudnienie nowego pracownika lub przedłużenie zatrudnienia odbywa się zgodnie z: Ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym, *Statutem UPH, Uchwałą nr 16/2010 Senatu UPH w Siedlcach z dnia 24 listopada 2010 roku*.

W przypadku zatrudniania nowego pracownika naukowo-dydaktycznego, oferta pracy wraz z wymaganiami zamieszczana jest na stronie internetowej Uczelni. Dziekan Wydziału powołuje komisję konkursową składającą się z Kolegium Dziekańskiego Wydziału Przyrodniczego, Dyrektora Instytutu oraz kierownika Katedry, w której planowane jest zatrudnienie nowego pracownika. Komisja weryfikuje złożone aplikacje i podejmuje decyzje w głosowaniu niejawnym. Pozytywnie zaopiniowana kandydatura przedstawiana jest na Radzie Wydziału, która opiniuje wniosek kierownika jednostki o zatrudnienie. Uchwała, wraz z pełną dokumentacją, przesyłana jest do JM Rektora, który ostatecznie podejmuje decyzję o zatrudnieniu.

W ostatnich 5 latach na ocenianym kierunku pomyślnie zakończono 3 przewody doktorskie, 16 pracowników uzyskało stopień doktora habilitowanego, a 3 osoby uzyskały tytuł profesora. Nauczyciele akademicki podlegają ocenie okresowej. Ocena kadry dydaktycznej odbywa się zgodnie z: Ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym, *Uchwałą nr 31/2018 Senatu UPH w Siedlcach z dnia 27 czerwca 2018 roku, Zarządzeniem nr 36/2009 Rektora AP z dnia 04 maja 2009, Zarządzeniem nr 26/2014 Rektora UPH z dnia 12 marca 2014 roku, Zarządzeniem nr 91/2015 Rektora UPH w Siedlcach z dnia 24 listopada 2015 roku, Uchwałą nr 335/2015 Rady Wydziału Przyrodniczego UPH w Siedlcach z dnia 18 listopada 2015 roku, Uchwałą nr 136/2018 Rady Wydziału Przyrodniczego UPH w Siedlcach. Uchwałą nr 266/2016 Rady Wydziału Przyrodniczego UPH w Siedlcach z dnia 5 października 2016 roku* powołano Komisję ds. Oceny Nauczycieli Akademickich na kadencję 2016-2020, która dokonuje okresowych ocen nauczycieli akademickich ze stopniem naukowym doktora, tytułem zawodowym magistra lub równorzędnym. W skład Komisji, oprócz nauczycieli, wchodzi również jeden przedstawiciel studentów i jeden doktorantów. W ocenie pracowników uwzględniane są przede wszystkim osiągnięcia naukowe, tzn. sumaryczna liczba punktów za publikacje liczona wg punktacji MNiSW wg roku publikacji, liczba prac opublikowanych w czasopiśmie z listy JCR, sumaryczny IF, liczba cytowań i indeks Hirscha, działalność dydaktyczna oraz organizacyjna. Ocena jest prowadzona co cztery lata (profesorowie) lub co dwa lata (pozostali nauczyciele). W ocenie okresowej nauczycieli akademickich uwzględniana jest ocena wystawiana przez studentów na podstawie ankiet. Studenci mają możliwość oceny nauczycieli akademickich poprzez anonimowe ankiety realizowane pod koniec każdego semestru, udostępniane w systemie USOSweb bądź kierując swoje wnioski i opinie do Władz Jednostki. Ankieta zawiera pytania dotyczące stopnia realizacji, poprawności merytorycznej oraz organizacyjnej ocenianych zajęć. W ankiecie znajduje się również miejsce na dodatkowe opinie oraz uwagi studentów. Wyniki ankiet są analizowane przez Komisję ds. Jakości Kształcenia oraz Komisję ds. Oceny Jakości Kształcenia. Wyniki ankiet nie są publicznie dostępne, studenci mają możliwość zapoznania się z nimi podczas obrad Rady Wydziału. Z wynikami ankiet zapoznawani są oceniani nauczyciele. W przypadku negatywnych wyników

danego nauczyciela akademickiego jest przeprowadzana rozmowa mająca na celu poprawę jakości wykonywanych przez niego obowiązków dydaktycznych. Wszyscy pracownicy i studenci mają możliwość zapoznania się z opracowanymi przez WKdsJK wynikami.

Ważnym czynnikiem zapewniającym wysoki poziom kształcenia jest aktywne uczestnictwo pracowników Wydziału w różnego rodzaju przedsięwzięciach naukowo-badawczych, które jest również wspierane merytorycznie przez zapraszanych gości z innych ośrodków krajowych i zagranicy. Pracownicy Wydziału biorą udział w doskonaleniu warsztatu i procesu dydaktycznego m.in. przez zdobywanie nowych kwalifikacji, uzyskiwanie uprawnień, certyfikatów oraz odbywanie praktyk i staży w ośrodkach naukowych, a także podmiotach gospodarczych krajowych i zagranicznych, współpracę z różnymi instytucjami włączającymi się w realizację zajęć dydaktycznych oraz prac dyplomowych, celem podnoszenia jakości procesu kształcenia. Pracownicy sukcesywnie poszerzają swoje kompetencje poprzez uczestnictwo w licznych warsztatach doszkalających. Działania te są wspierane przez władze rektorskie i dziekańskie. Wspierania i motywowanie kadry do rozwoju naukowego i podnoszenia kompetencji dydaktycznych odbywają się poprzez: nagrody JM Rektora - *Uchwała nr 30/2018 Senatu UPH z dnia 27 czerwca 2018* (nagrody indywidualne II stopnia w ocenianym okresie 4 osoby), *Uchwała nr 29/2007 Senatu AP z dnia 27 czerwca 2007 roku* - za: osiągnięcia naukowe (nagrody indywidualne II stopnia - 11 osób, nagroda indywidualna III stopnia - 20 osób), dydaktyczne i organizacyjne (nagroda indywidualna II stopnia - 2 osoby), za działalność naukowo-organizacyjną (nagroda indywidualna III stopnia - 21 osób) lub za całokształt dorobku (4 osoby); kierowanie nauczycieli na staże naukowe - 16 osób (*Zarządzenie nr 74/2012 Rektora UPH w Siedlcach z dnia 07 września 2012 roku*); finansowanie awansów naukowych - 19 osób (*Wniosek o pokrycie kosztów przewodu doktorskiego/postępowania habilitacyjnego/postępowania o nadanie tytułu profesora stanowiący Załącznik nr 1 do Regulaminu Senackiej Komisji ds. badań naukowych i rozwoju kadry naukowej*); wymianę akademicką w ramach programu ERASMUS+, - 25 nauczycieli akademickich, 5 pracowników niebędących nauczycielami akademickimi w celach szkoleniowych, 12 studentów (*Zarządzenie nr 6/2018 Rektora UPH w Siedlcach z dnia 12 lutego 2018 roku*).

Polityka wspierania i motywowania kadry do rozwoju naukowego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych realizowana jest również przez dofinansowywanie wydania publikacji oraz wyjazdów na konferencje naukowe w kraju i za granicą. Władze Wydziału mobilizują młodych pracowników do podnoszenia kwalifikacji poprzez krótko- i długoterminowe staże krajowe i zagraniczne, m.in. w ocenianym okresie pracownicy uczestniczyli w stażach na: KUL w - Instytucie Inżynierii Środowiska na Wydziale Zamiejscowym Nauk o Społeczeństwie w Stalowej Woli (2 osoby), Centralnym Ośrodku Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej (1), Instytucie Meteorologii i Gospodarki Wodnej PIB (1), Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie (2), Instytucie Technologiczno-Przyrodniczym w Falentach (1), Slovak University of Agriculture in Nitra (Słowacja - 2 osoby); Katolicka Univerzita v Ruzomberku (Słowacja - 1); Constantine the Philosopher University in Nitra (Słowacja - 2); University of Presov (Słowacja - 1).

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

ZO PKA stwierdził, że kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Liczba nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku rolnictwo jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku.

Dobór kadry naukowo-dydaktycznej na Wydziale jest prawidłowy i odbywa się na podstawie kwalifikacji i kompetencji naukowych i zawodowych. Procedura wyboru ma charakter jawny i konkursowy. Stan kadrowy i struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne są zadowalające. Silną stroną Jednostki jest bardzo dobra kadra prowadząca zajęcia.

Dorobek naukowy nauczycieli akademickich ocenianego kierunku mieści się w dziedzinie nauk rolniczych, w zakresie dyscypliny agronomii, do której odnoszą się efekty kształcenia określone dla kierunku rolnictwo. Kadre tworzą pracownicy naukowcy o bogatym dorobku publikacyjnym i uznaniu w kraju i za granicą, a także wyróżniający się aktywną działalnością dydaktyczną i organizacyjną. Zajęcia dydaktyczne prowadzą pracownicy wizytowanej Jednostki, a także innych wydziałów, których dorobek naukowy lub doświadczenie zawodowe mieści się w obszarach nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych, przyrodniczych, społecznych, humanistycznych i jest adekwatny do charakteru prowadzonych zajęć dydaktycznych co pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Na podstawie analizy kwalifikacji oraz dorobku naukowego ZO PKK stwierdził zgodność obszarów wiedzy, dziedzin nauki oraz dyscyplin naukowych reprezentowanych przez poszczególnych nauczycieli akademickich z treściami i efektami kształcenia określonymi dla przedmiotów oraz prawidłowość obsady zajęć dydaktycznych (za wyjątkiem 13 przypadków).

Hospitacje zajęć dydaktycznych przeprowadzone przez ZO PKA na kierunku rolnictwo potwierdziły właściwy dobór kadry dydaktycznej.

Badania naukowe realizowane przez nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku mieszczą się w obszarze nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych. Ich tematyka i metodologia jest spójna z obszarem kształcenia na kierunku rolnictwo oraz dziedziną nauki i dyscypliną, do której odnoszą się efekty kształcenia. Badania charakteryzuje wysoki poziom merytoryczny.

Polityka kadrowa prowadzona na Wydziale jest czytelna i mobilizująca. Sprzyja rozwojowi kadry naukowo-dydaktycznej, w podnoszeniu kwalifikacji naukowych i kompetencji dydaktycznych. Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Zatrudnianie na Wydziale pracowników naukowo-dydaktycznych następuje w ramach konkursu otwartego. Wszyscy nauczyciele akademicy podlegają ocenie okresowej. Kadra kierunku uczestniczy aktywnie w konferencjach naukowych, a także ma możliwość korzystania ze szkoleń, kursów i staży, które są wspierane przez Uczelnię. Kontakty międzynarodowe świadczą o prowadzonej polityce kadrowej, która sprzyja jej umiędzynarodowieniu.

O prawidłowo prowadzonej polityce kadrowej świadczy rozwój kadry naukowo-dydaktycznej wizytowanej Jednostki. Ponadto istnieje system motywacyjny obejmujący nagradzanie w formie nagród rektora.

Dobre praktyki

Zalecenia

Korekta obsady zajęć tak, aby wykładowcy dysponowali odpowiednimi kwalifikacjami, dopasowanymi do tematyki zajęć - dotyczy 13 przypadków.

Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

W Strategii Wydziału Przyrodniczego zawarto zapisy dotyczące otwarcia się na współpracę z otoczeniem zewnętrznym. Jednym z takich działań opisanych w strategii ma być transfer wyników badań do różnych sektorów gospodarki i wykorzystanie w praktyce efektów badań naukowych.

Jednostka nie ma sformalizowanego ciała doradczego w postaci rady interesariuszy zewnętrznych czy rady biznesu. Ma jednak powołaną przez Radę Wydziału Przyrodniczego Komisję Programową kierunku Rolnictwo, której zadaniem jest opiniowanie programu nauczania i efektów kształcenia dla kierunku rolnictwo.

W skład Komisji Rady Programowej kierunku rolnictwo wchodzi przedstawiciele:

- Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi,
- firmy AGES,
- Urzędu Gminy Siedlce,
- Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Siedlcach.

Przedstawione przez Panią dziekan dokumenty (protokoły z posiedzeń Komisji Programowej kierunku Rolnictwo) dowodzą, iż Komisja ta ma realny wpływ na kształtowanie i modyfikowanie zgodnie z potrzebami otoczenia zewnętrznego programu studiów. Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego chętnie współpracują z kadrami kierunku rolnictwo również na rzecz studentów tego kierunku. Współpraca ta polega na:

1. Organizacji praktyk studenckich. W proces ten zaangażowane są m.in. gospodarstwa rolne, sadownicze, przedsiębiorstwa przetwórstwa mięsnego, stacje nasiennictwa, ośrodki doradztwa rolniczego, agencje restrukturyzacji modernizacji rolnictwa, Mazowiecki Izba Rolnicza, powiatowe stacje sanitarno-epidemiologiczne, zakład przetwórstwa mleczarskiego itp.
2. Organizacji wyjazdów studyjnych do gospodarstw rolniczych, stacji doświadczalnych, stacji nasiennych, spółdzielni mleczarskiej i gospodarstw produkcji zwierzęcej, stacji oceny odmian itp.
3. Przygotowaniu prac dyplomowych na zlecenie/pod potrzeby otoczenia zewnętrznego. Prace dyplomowe pisane są na potrzeby m.in. takich firm i instytucji jak: Biogazownia w Złocieńcu i Tończy, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Mińsku

Mazowieckim, Sokołowie Podlaskim i Siedlcach, Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Nidzicy, Polski Związek Producentów Kukurydzy COBORU, Oczyszczalnia ścieków w Kosowie Lackim, Przedsiębiorstwo Wodociągów i kanalizacji Sp. z o.o. w Siedlcach, Gminna oczyszczalnia ścieków w Strzegowie, urzędy miast i gmin, Gospodarstwo Sadownicze.

4. Realizacji wspólnych projektów badawczych, w które angażowani oprócz kadry naukowo-dydaktycznej są również studenci, których praca zwieńczona jest licznymi publikacjami naukowymi. Przykładem mogą tu być: badania naukowe „Testowanie nowych środków biologicznych w gospodarstwie ekologicznym EKO na Szerokim” prowadzone na wniosek Ministra Rolnictwa; badania we współpracy z gospodarstwem sadowniczym z Żanecina „Kombinowana metoda przechowywania czereśni w chłodni z wykorzystaniem naświetlenia UV-C”. 2016 r.; badania gleboznawcze prowadzone na potrzeby gospodarstw rolnych; doskonalenie technologii uprawy pieczarek oraz utylizacji podłoża po uprawie poprzez wykorzystanie w nawożeniu – badania prowadzone na potrzeby lokalnych pieczarkarni.
5. Odpłatnej realizacji badań na zlecenie otoczenia zewnętrznego, w realizację których angażowani są również studenci kierunku rolnictwo. Przykładem mogą tu być niżej wymienione badania: Wpływ biopreparatów firmy BIO ENERGY na wielkość plonu cebuli zwyczajnej uprawianej z siewu nasion w warunkach środowiskowych Europy Środkowo-Wschodniej – zleceniodawca firma ProEuro Sp. z o.o., 2018 r.; Wpływ biopreparatów firmy BIO ENERGY na wielkość plonu marchwi jadalnej uprawianej z siewu nasion w warunkach środowiskowych Europy Środkowo-Wschodniej – zleceniodawca firma ProEuro Sp. z o.o., 2018 r.; Wpływ terminu zbioru kilku odmian rzodkwi japońskiej na przydatność do produkcji komponentów do produkcji mleczarskich – zleceniodawca Zentis Polska Sp. zo.o. z siedzibą w Żelkowie Kolonii, 2016 r.; Ocena kilku odmian ogórka gruntowego pod kątem ich wykorzystania jako komponentów do produktów mleczarskich – zleceniodawca Zentis Polska Sp. zo.o. z siedzibą w Żelkowie Kolonii.
6. Organizacji konferencji branżowych. Podczas tych konferencji odbywają się spotkania studentów z praktykami związanymi z kierunkiem rolnictwo. Współpraca w tym zakresie prowadzona jest z ARiMR, ODR, gospodarstwami rolnymi, spółdzielnią mleczarską, zakładami produkcji zwierzęcej, Mazowiecką Izbą Rolniczą, Towarzystwo Ziemi Łosickiej. Celem tych konferencji jest stworzenie szerokiej, krajowej platformy dla prezentacji wyników i wymiany doświadczeń oraz konsolidacja polskiego środowiska naukowego związanego z rolnictwem.
7. Organizacji cykli wykładów i warsztatów ponadprogramowych dla studentów. Wydział organizuje, we współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, dla studentów wykłady otwarte i warsztaty, które mają na celu przekazanie przez praktyków dodatkowej wiedzy związanej z nauczaniem kierunkiem. Przykładem może tu być zorganizowane w kwietniu 2018 roku spotkanie studentów kierunku rolnictwo z przedstawicielami firmy paszowej De Hesus. Oprócz prezentacji działalności firmy odbyły się wykłady i warsztaty prowadzone przez pracowników firmy De Hesus. Można się było zapoznać także z pracą doradcy terenowego. Celem wizyty było także przedstawienie możliwości współpracy i kariery w firmie De Hesus. Firma ta działa od ponad 100 lat na całym świecie a od 25 lat ma swój

oddział w Polsce, który obejmuje 8 wytwórni pasz w 7 lokalizacjach, w których pracuje 600 osób.

8. Nieodpłatnego zaopatrywania w nasiona, preparaty itp. do badań na potrzeby pracowników i studentów kierunku rolnictwo. Przykładem są tu: Pioneer Hi-BredNorthern Europe Sales Division GmbH Oddział w Polsce, Podlaski Ogród Botaniczny w Korycinach, P.P.H.U. Bogdan Bolesławowo.
9. Prowadzenia badań patentowych. W prace te oprócz kadry angażowani są również studenci kierunku rolnictwo. Patenty i wzory użytkowe zatwierdzone przez Urząd Patentowy RP:
 - Urządzenie do zaprawiania nasion. 2018 r. P.416374.
 - Urządzenie wychytujące metalowe elementy powierzchni gleby. 2017 r. Wzór użytkowy W.69045.
 - Rozsiewacz materiałów sypkich. 2017 r. Wzór użytkowy W.69046.
 - Wał rolniczy krusząco-ugniatający. 2017 r. Wzór użytkowy W.124719.
 - Segment brony talerzowej. 2017 r. Wzór użytkowy W.124720.

Obecnie jednostka ma jeszcze 4 patenty i jeden wzór użytkowy zgłoszone do Urzędu Patentowego RP. Ze względu na procedury na wpis trzeba jeszcze poczekać.

W spotkaniu z pracodawcami uczestniczyło 13 interesariuszy zewnętrznych. Przekrój ich działalności był bardzo szeroki (firma nasienna, gospodarstwa rolne, spółdzielnia mleczarska, przetwórstwo zwierzęce, stacja doświadczalna, ośrodki doradztwa rolniczego, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, zespół szkół rolniczych, wójt, ARiMR) jednak zawsze związany z kierunkiem rolnictwo. Pracodawcy podkreślali wysokie kompetencje zarówno studentów odbywających u nich praktyki i absolwentów wizytowanego kierunku. Wśród tych przedstawicieli byli absolwenci kierunku rolnictwo, którzy do tej pory cenią sobie współpracę z tą jednostką.

Wszyscy obecni pracodawcy zatrudniali bądź zatrudniają absolwentów kierunku rolnictwo. Chwalą ich wiedzę merytoryczną oraz kompetencje społeczne. Chętnie przyjmują studentów kierunku rolnictwo na praktyki. Przedstawiciele otoczenia zewnętrznego podkreślali w swoich wypowiedziach, że ze względu na rolniczy charakter rejonu siedleckiego Wydział jest partnerem rynku pracy zapewniającym wysoce wykwalifikowane kadry. Dwóch spośród przedstawicieli otoczenia zewnętrznego obecnych na spotkaniu potwierdziło, że w miało wpływ na kształtowanie programu studiów i weryfikację efektów kształcenia.

Kadra naukowa kierunku rolnictwo rozwija pasje związane z praktycznym aspektem wykonywanego zawodu poprzez aktywne uczestnictwo w stowarzyszeniach branżowych, towarzystwach naukowych krajowych i zagranicznych, komitetach naukowych (np. Centrum Analiz Lokalnych i Regionalnych w Warszawie, Instytut Ochrony Roślin – PIB w Poznaniu, Instytut Ochrony Roślin przed szkodnikami i Chorobami Białoruś, Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach, Komitet Uprawy Roślin PAN, Komitet Ochrony Roślin PAN, Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej itp.). Wśród kadry są również praktycy posiadający własne gospodarstwa rolne, doradca Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Siedlcach.

Corocznie w obecności przedstawicieli pracodawców odbywa się uroczyste wręczenie dyplomów absolwentom Wydziału Przyrodniczego. Wśród przedstawicieli otoczenia zewnętrznego uczestniczących w dniu 7 lipca 2018 r. w uroczystości wręczania dyplomów absolwentom kierunku rolnictwo byli m.in.: reprezentanci Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w Warszawie, Starosta Siedlecki, Dyrektor Zespołu Szkół Kształcenia Rolniczego.

Każdego roku organizowane są Dni otwarte Wydziału Przyrodniczego, w organizację których zaangażowani oprócz pracowników naukowo-dydaktycznych i studentów kierunku rolnictwo zaangażowani są również przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego. Dniom otwartym towarzyszą liczne warsztaty, wykłady i prezentacje firm współpracujących z Wydziałem na rzecz kierunku rolnictwo.

Kadra naukowo-dydaktyczna oraz studenci kierunku rolnictwo angażują się w organizację cyklicznej Olimpiady Wiedzy i Umiejętności Rolniczych, która objęta jest patronatem honorowym Rektora Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego.

Zgodnie z danymi zawartymi w raporcie Ogólnopolskiego Systemu Monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów szkół wyższych 37% absolwentów kierunku I stopnia studiów stacjonarnych rolnictwo z 2016 roku występuje w rejestrach ZUS czyli pracuje. W przypadku studentów I stopnia studiów niestacjonarnych 63,6% absolwentów występuje w rejestrach ZUS. Należy pamiętać, że są to absolwenci I stopnia, którzy mogą kontynuować naukę na studiach II stopnia. Wśród absolwentów II stopnia studiów stacjonarnych kierunku rolnictwo z 2016 aż 90,9% absolwentów zarejestrowanych jest w ZUS czyli pracuje. W przypadku studentów II stopnia studiów niestacjonarnych 66,7% absolwentów występuje w rejestrach ZUS. Wysoki poziom zatrudnienia absolwentów świadczy o dobrym przygotowaniu absolwentów w toku studiów.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wskazane przykłady współpracy z partnerami zewnętrznymi mają realny wpływ na kształtowanie programu studiów i efektów kształcenia. Liczba partnerów zewnętrznych, związanych z prowadzonym kierunkiem rolnictwo, zakres i charakter wspólnych projektów, oraz rezultaty osiągane na polu dydaktycznym, naukowo-badawczym pozwalają stwierdzić, że współpraca z podmiotami zewnętrznymi, reprezentującymi otoczenie społeczno-gospodarcze jest właściwa. Współpraca kierunku rolnictwo z pracodawcami dotyczy zarówno opiniowania jak i realizacji programu kształcenia, w tym praktyk zawodowych oraz przygotowania prac dyplomowych. Mocną stroną tej współpracy są z pewnością praktyki zawodowe, które są w pełni sformalizowane. Na tej płaszczyźnie dokonuje się bowiem pierwsza weryfikacja efektów kształcenia z udziałem pracodawców. Kolejnym mocnym atutem jest duże zaangażowanie studentów kierunku rolnictwo w projekty B+R, które skutkują wieloma publikacjami naukowymi a nawet patentami i wzorami użytkowymi.

W wyniku identyfikacji mocnych stron i dobrych praktyk na wizytowanym kierunku należy podkreślić, że współpraca otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia jest w pełni realizowana.

Przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych stanowią ważną grupę w procesie określania i weryfikacji efektów kształcenia dla ocenianego kierunku. Komisja Programowa kierunku Rolnictwo, w skład której wchodzi czterech przedstawicieli otoczenia zewnętrznego opiniuje program studiów i efekty kształcenia uwzględniając potrzeby rynku pracy i zapotrzebowaniem

środowisk branży. Kooperacja z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia na wizytowanym kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim jest skuteczna.

Dobre praktyki

patenty i wzory użytkowe uzyskiwane z udziałem studentów.

Zalecenia

brak

Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Priorytetem Wydziału oraz ocenianego kierunku rolnictwo jest zintensyfikowanie współpracy międzynarodowej w ramach UE i ogólnie pojętej współpracy międzynarodowej. Wysiłki są skupione w pierwszej kolejności na zwiększeniu szans mobilności naukowej i zawodowej studentów oraz pracowników naukowo-dydaktycznych oraz poszerzeniu liczby instytucji partnerskich m.in. w ramach programu Erasmus. Kadra naukowa jest zachęcana do odwiedzania instytucji partnerskich i poznania ich ofert edukacyjnych dla innowacji i modernizacji kierunku rolnictwo. Prace badawcze i naukowe wspierane przez umowy oraz porozumienia z zagranicznymi jednostkami naukowo-dydaktycznymi. Kontynuowane są dotychczasowe partnerstwa z Uczelniami i instytucjami, ze względu na wypracowane metody współpracy i wspólne cele. Szczególny nacisk kładziony jest na współpracę ze Słowacją, ale także na rozwój i intensyfikację kontaktów z innymi uczelniami i instytucjami m.in. ze Stanów Zjednoczonych i Włoch oraz ze studentami i pracownikami z Europy Wschodniej ze względu na duże zainteresowanie ofertą edukacyjną z ich strony. Wspólne projekty dydaktyczne i badawczo-rozwojowe realizowane są poprzez organizowanie konferencji i seminariów naukowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym, publikowanie prac naukowych w czasopiśmie naukowych oraz prac dydaktycznych we współpracy z partnerami zagranicznymi. Ponadto realizowana jest wymiana pracowników w zakresie wyjazdów szkoleniowych, dydaktycznych lub naukowych, wdrażanie doświadczeń i innowacyjnych rozwiązań zdobytych za granicą oraz wspólne projekty badawcze o charakterze międzynarodowym, np. COST. Pracownicy Instytutu uczestniczyli w konferencjach międzynarodowych m.in. w Hiszpanii, Włoszech, Islandii, Anglii, Bośni i Hercegowinie, na Słowacji i Ukrainie. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia na kierunku rolnictwo odbywa się w różnych aspektach.

Jednostka podejmuje działania zmierzające do większego umiędzynarodowienia poprzez rozwój studiów w języku angielskim, rozszerzenie oferty kształcenia dla studentów zagranicznych oraz zwiększenie mobilności międzynarodowej studentów, doktorantów i pracowników. Program studiów ocenianego kierunku zakłada naukę jednego z trzech proponowanych języków obcych, (w przypadku studiów stacjonarnych i niestacjonarnych). Każdy student ma możliwość przystąpienia do międzynarodowego egzaminu z języka angielskiego TOIEC Listening and Reading i uzyskania certyfikatu biegłości językowej uznawanego na całym świecie w środowisku pracy. Egzaminy przeprowadza SJO jako autoryzowany partner ETS Global Polska. Na studiach II° stacjonarnych i niestacjonarnych na

semestrze 2 oferowane jest kształcenie w języku angielskim, niemieckim i rosyjskim. Jest to przedmiot: „Język obcy w agronomii”. Na studiach stacjonarnych 24 studentów realizuje przedmiot w języku angielskim, 1 w niemieckim, 4 w języku rosyjskim, a na studiach niestacjonarnych odpowiednio: 12, 1, 5.

Część specjalistycznej terminologii wykorzystywanej w ramach kształcenia na kierunku jest prezentowana w języku angielskim, a także część oprogramowania komputerowego jest dostępna tylko w języku angielskim (np. *SAS, Statistica, Corel Draw*). W opinii ZO PKA, przedmioty prowadzone w języku obcym są istotnym elementem umiędzynarodowienia procesu kształcenia. Zajęcia w języku angielskim mogą być również realizowane przez pracowników z zagranicznych ośrodków naukowych przyjeżdżających w ramach programu Erasmus+. W ostatnich latach zajęcia dydaktyczne na kierunku rolnictwo prowadzone były w ramach „Visiting profesor” przez profesorów: z Uniwersytetu Rolniczego w Nitrze (trzy razy), Altai State University w Rosji oraz z Uniwersytetu im. Szewczenki w Kijowie. Prowadzone są także otwarte seminaria naukowe przez gości z zagranicy, w których uczestniczą nie tylko pracownicy, ale także studenci z każdego poziomu studiów. Także pracownik kierunku w roku 2014 prowadził zajęcia jako „Visiting profesor” w BOKU w Wiedniu (Austria).

Władze Wydziału wspierają międzynarodową mobilność studentów i nauczycieli akademickich. Studenci kierunku rolnictwo mają możliwość realizacji części studiów w ramach programu Erasmus+. Wyjazdy studentów odbywały się również w ramach umowy do Delaware Valley University w USA, inicjatorem była Fundacja Kopernikańska. Studenci i ich opiekunowie – nauczyciele akademicki byli uczestnikami wyjazdów studyjnych (11-dniowe) w Delaware Valley University w stanie Pensylwania USA. W każdym roku akademickim 3-4 studentów kierunku rolnictwo wyjeżdżało do tego Uniwersytetu z opiekunem – pracownikiem naukowo-dydaktycznym Instytutu Agronomii. W ramach tej współpracy, na podobnych zasadach w każdym roku akademickim podejmowani są studenci i opiekunowie z amerykańskiego Uniwersytetu. Ich pobyt na Wydziale Przyrodniczym przyczynił się do podniesienia kwalifikacji językowych osób biorących udział w tej wymianie. Studenci wyjeżdżali też na studia do innych Uczelni za granicę m. in. do Nitry (Słowacja), Cartagena (Hiszpania) i Płowdiw (Bułgaria).

W ocenianym okresie w programie ERASMUS+ udział wzięło 25 nauczycieli akademickich, którzy w celu prowadzenia zajęć wyjeżdżali 30 razy do Nitry, 15 razy do Ruzomberok, 31 razy do innych uczelni na Słowacji oraz 5 pracowników niebędących nauczycielami akademickimi w celach szkoleniowych. W celu studiowania w uczelniach zagranicznych w ramach ERASMUS+ wyjechało 10 studentów z kierunku rolnictwo, a 20 studentów zagranicznych z Turcji, Hiszpanii kontynuowało naukę na Wydziale Przyrodniczym. W ramach wymiany międzynarodowej pracownicy uczestniczący w procesie kształcenia na kierunku rolnictwo odbyli krótkoterminowe staże m.in. w uczelniach na Słowacji (6 osób) i na Ukrainie (3 osoby). Efektem tej współpracy są doświadczenia zawodowe i naukowe, które są wykorzystywane do aktualizacji programu kształcenia.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Uczelnia tworzy warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, przygotowuje studentów i nauczycieli akademickich oraz

stwarza im możliwości do uczenia się w językach obcych, wspiera międzynarodową mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzy ofertę kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia, wymiany studentów i kadry. Wydział podejmuje działania mające na celu umiędzynarodowienie procesu kształcenia. Jednostka stworzyła studentom ocenianego kierunku możliwość pogłębiania znajomości języków obcych, uwzględniła jeden przedmiot prowadzony w języku angielskim, niemieckim i rosyjskim, na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, w programie studiów ocenianego kierunku. Pozytywnym aspektem jest fakt, że na Wydział zapraszani są wykładowcy z Uczelni zagranicznych, co pozwala studentom na rozszerzenie znajomości języka angielskiego, jak i na poznanie światowych rozwiązań w zakresie rolnictwa. Studenci mają możliwość udziału w międzynarodowych programach mobilności studenckiej. Współpraca międzynarodowa pracowników realizowana jest poprzez organizację i udział w międzynarodowych sympozjach i konferencjach naukowych, towarzystwach naukowych, stażach, wspólnych projektach badawczych oraz w ramach programu Erasmus+. Dzięki udziałowi w programie Erasmus+ kadra Instytutu Agronomii stale monitoruje kierunki i zmiany w kształceniu na kierunku rolnictwo oraz wdraża rozwiązania wymagane przez światowy rynek powołując m.in. specjalności z atrakcyjnymi dla studentów programami nauczania. Program studiów zakłada naukę trzech języków obcych, a każdy student ma możliwość przystąpienia do międzynarodowego egzaminu z języka angielskiego TOIEC Listening and Reading i uzyskania certyfikatu biegłości językowej uznawanego na całym świecie w środowisku pracy.

Umiędzynarodowienie sprzyja modernizacji kierunku i konkurencyjności oferty kształcenia oraz rozwojowi usług dydaktycznych i badawczo-rozwojowych, a także wyraźnie zwiększa kompetencje pracowników i studentów w zakresie korzystania z systemów informacyjnych. Działania w ramach programu Erasmus+ przyczyniają się do doskonalenia systemu oceniania, co wpływa na jakość usług edukacyjnych. Jednym z ważniejszych celów w strategii kształcenia jest powiązanie z otoczeniem gospodarczym. Dużą uwagę przywiązuje się do nawiązywania kontaktów w zakresie organizacji i realizacji praktyk zagranicznych i do powiązania w zakresie tworzenia programów studiów. Udział w programie Erasmus+ wpływa na poprawę efektywności pracy różnych jednostek organizacyjnych kierunku przez zdobywanie doświadczeń za granicą i wdrażanie ich na kierunku. ZO PKA uważa, że współpraca na arenie międzynarodowej jest kluczowa dla przyszłości kierunku rolnictwo i jej bezpośrednich beneficjentów.

Dobre praktyki

Zalecenia

1. intensyfikacja działań w celu umożliwiania studentom wyjazdu na praktyki zagraniczne i zaliczania poszczególnych semestrów na innych Uczelniach;
2. zwiększenie skuteczności działań w zakresie przyjmowania studentów z innych krajów na studia na Wydziale;
3. rozszerzenie prowadzenia współpracy badawczej i publikacyjnej z ośrodkami zagranicznymi.

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia

- 7.1. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa
- 7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne
- 7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

7.1

Wydział dysponuje odpowiednią infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia i osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia na kierunku rolnictwo. Właściwa liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, a także laboratoriów naukowo-badawczych stanowią istotny element wysokiej jakości kształcenia.

Na podstawie przeprowadzonej wizytacji bazy dydaktycznej oraz udostępnionej dokumentacji ZO PKA stwierdził, że infrastruktura dydaktyczna w postaci pomieszczeń ćwiczeniowych i wykładowych jest na odpowiednim poziomie. Baza dydaktyczno-naukowa Wydziału związana jest bezpośrednio z działalnością prowadzoną przez Instytutu Agronomii. Infrastrukturę dydaktyczną i naukową Instytutu Agronomii tworzą sale wykładowe i laboratoryjno-ćwiczeniowe oraz Kolekcja Roślin Uprawnych zlokalizowane przy ulicy Prusa 12 i 14, a także automatyczna Stacja Meteorologiczna znajdująca się w Rolniczej Stacji Doświadczalnej w Zawadach. W dyspozycji kierunku są 3 sale wykładowe (nr 113, 304 i aula im. J. Skolasińskiego – o powierzchni od 49,2 do 183 m²) oraz 12 sal laboratoryjno-ćwiczeniowych (nr 6, 15, 101, 105, 106, 109, 119, 201, 304, 306, 307, 309 o powierzchni od 29,70 do 49,2 m²). Sala wykładowa 113 mieści 120, a sala 304 - 40 osób. Sale te wyposażone są w sprzęt audiowizualny stacjonarny i przenośny, projektory multimedialne, urządzenia audiowizualne (telewizory, magnetowidy), rzutniki pisma, komputery stacjonarne, laptopy i ekrany. Sale wykładowe oraz laboratoryjno-ćwiczeniowe mają pełen dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnych. W każdej z sal jest łącze internetowe i dostęp do Internetu. Sala nr 306 wyposażona jest w 10 komputerów. Zajęcia językowe odbywają się w salach mieszczących się w budynku Wydziału.

We wszystkich obiektach uczelnianych istnieje podłączenie do bezprzewodowej sieci internetowej EDU ROAM. Badania realizowane są w laboratoriach funkcjonujących w poszczególnych jednostkach (katedrach i zakładach) m. in. w laboratorium: gleboznawczym, chemii rolniczej, oceny jakości i wartości odżywczej surowców roślinnych i żywności pochodzenia roślinnego, oceny jakości mleka, oceny i diagnostyki mięsa, analizy i oceny pasz, mikrobiologicznym i biochemicznym. Na Wydziale funkcjonuje również powołane w 2017 roku, Wydziałowe Laboratorium Badań Strukturalnych i Analiz Przyrodniczych. Pracownicy i studenci, prowadząc badania laboratoryjne i realizując zajęcia dydaktyczne w formie ćwiczeń laboratoryjnych, korzystają z wyposażenia tego laboratorium. Na wyposażeniu laboratoriów znajduje się między innymi: aparat ICP-OES firmy Parkin-Elmer, model OPTIMA; spektrometr atomowej spektrometrii emisyjnej ze wzbudzeniem w plazmie sprzężonej indukcyjnie ICP-OES Optima 3200RL firmy PerkinElmer; aparat do wysokosprawnej chromatografii cieczowej HPLC, model Altus A10, firmy Perkin-Elmer; spektrometr atomowej spektrometrii absorpcyjnej AAS UNICAM Solar 929; autoanalizator analizy elementarnej CHN/SO Series II firmy Perkin Elmer; spektrometr emisyjny NOI-6E firmy Fischer ANALYSEN

Instrumente; chromatograf gazowy GC z detektorem płomieniowo-jonizacyjnym; chromatograf cieczowy HPLC-PDA z detektorem UV-VIS z matrycą fotodiodową ProStar 210 firmy Varian; aparat do oznaczania tłuszczu SOXTET 2050; mikroskop stereoskopowy NIKON; osmometr KNAUER Semin Mikro; mikroskop badawczy NIKON E50; komputerowy system Analizy Obrazu Hi scan; aparat do oznaczania białka ogólnego Kjeltac 1026 FossTecator; fotometr płomieniowy Flapho 41; liofilizator laboratoryjny.

Do dyspozycji studentów i dyplomantów jest pokój hodowlany, w którym prowadzone są obserwacje wzrostu i rozwoju roślin oraz Fitotron 5. Wyniki badań opracowywane są z wykorzystaniem pakietu STATISTICA.

Ważną pomoc dydaktyczną stanowi Kolekcja Roślin Uprawnych, z której pozyskiwane są okazy gatunków i odmian roślin wykorzystywane w trakcie prowadzenia zajęć dydaktycznych. Zajęcia wychowania fizycznego studenci odbywają w nowoczesnych obiektach Centrum Sportu i Rekreacji w skład, którego wchodzi Sekcja Dydaktyczna, Ośrodek Jeździecki, Sekcje Sportowe, Ośrodek Rehabilitacji (w organizacji). Centrum mieści się przy ul. 3-Maja 54 i posiada 5 obiektów sportowych: halę gier, salę lustrzaną, salę aerobową, siłownię i tunel LA. Zajęcia praktyczne, terenowe dla studentów kierunku rolnictwo prowadzone są również poza uczelnią np.: Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Warszawie o/Siedlce, Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie, itp.

Zespół Oceniający PKA wizytował wybrane sale dydaktyczne oraz laboratoria badawcze i stwierdza, że zapewniają one w pełni realizację kształcenia na ocenianym kierunku. Bazę dydaktyczną uzupełnia Stacja Doświadczalna w Zawadach. Stacja usytuowana jest 25 km od Siedlec. Posiada grunty orne (200 ha), na których prowadzone są badania polowe jednostek Instytutu Agronomii, których charakter wiąże się produkcją roślinną. Stacja dysponuje podstawowym sprzętem niezbędnym do prowadzenia doświadczeń polowych oraz na jej terenie znajduje się Stacja Meteorologiczna Siedlce, która zbudowana jest w oparciu o przyrządy pomiarowe i oprogramowanie produkowane przez LAB-EL Elektronika Laboratoryjna. Mierniki klimatu to: termohigrometr LB-710R, barometr LB-716, wiatromierz LB-747, czujnik promieniowania słonecznego LB-900, kontroler stacji meteo LB-480, program LBX. W stacji wykonywane są pomiary następujących elementów meteorologicznych: aktualna, maksymalna, minimalna temperatura powietrza, wilgotność względna powietrza, ciśnienie atmosferyczne, prędkość i kierunek wiatru, natężenie promieniowania słonecznego, wilgotność gleby, temperatura gleby na głębokościach: +10 cm, 10 cm, -20 cm, -50 cm, -100 cm. Bazy dydaktyczna i naukowa jest dostosowana do potrzeb wynikających z realizacji procesu kształcenia oraz możliwości osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia dla ocenianego kierunku. Baza naukowa jest przygotowana do prowadzenia badań lub zapewnienia udziału w badaniach, w oparciu o infrastrukturę dydaktyczną i naukową, którą dysponuje jednostka oraz infrastrukturę i wyposażenie instytucji, w których prowadzone są praktyki zawodowe a także w oparciu o wykorzystanie dostępnej technologii informacyjno-komunikacyjnej. Rozmiary bazy dydaktycznej i naukowej służące realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku są dostosowane i przygotowane do prowadzenia badań (na poziomie studiów drugiego stopnia) lub zapewnienia udziału w badaniach (na poziomie studiów pierwszego stopnia) do liczności studentów oraz planów rozwoju kierunku. Zabezpieczenie bazy dydaktycznej i naukowej pod względem przepisów BHP jest właściwe do liczności studentów oraz planów rozwoju kierunku. Baza w znacznym stopniu jest dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych.

ZO PKA stwierdził, że studenci mają dostęp do laboratoriów i sal dydaktycznych poza obowiązkowymi zajęciami, w szczególności w godzinach konsultacji opiekunów danych pomieszczeń. Na terenie Uczelni jest zapewniony dostęp do sieci Internet, z funkcjonowania którego, studenci ocenianego kierunku, są zadowoleni i który umożliwia im komunikowanie się z prowadzącymi zajęcia.

Na ocenianym kierunku studiów studiuje studenci z niepełnosprawnościami.

Na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz w trakcie rozmów z władzami i pracownikami Wydziału ZO PKA stwierdził, że Uczelnia dysponuje odpowiednią infrastrukturą (podjazdy, windy, miejsca parkingowe) umożliwiającą studentom niepełnosprawnym poruszanie się w budynkach. Na Wydziale Przyrodniczym na dzień 18 listopada 2018 roku 15 studentów, w tym na kierunku rolnictwo 2 studentów, złożyło wnioski o przyznanie stypendium specjalnego z tytułu niepełnosprawności, w tym: 10 osób - z umiarkowanym, 1 osoba - ze znacznym, 4 osoby - z lekkim stopniem orzeczonej niepełnosprawności. Studenci z niepełnosprawnością ruchu, słuchu, wzroku podczas procesu edukacyjnego mogą korzystać z form wsparcia np.: usługi asystenta osoby niepełnosprawnej pomagającej studentowi w przygotowaniu się do zajęć, uczestnictwie w zajęciach dydaktycznych, w trakcie trwania egzaminów oraz w innych sytuacjach wymagających pomocy, przedłużenie czasu trwania egzaminu pisemnego, transportu na zajęcia przystosowanym mikrobusiem wyposażonym w podnośnik do wózków inwalidzkich, możliwości korzystania z biblioteki na indywidualnych warunkach, pomocy pedagogicznej i psychologicznej, pomocy materialnej w formie stypendium specjalnego przyznawanego w zależności od stopnia niepełnosprawności, pomocy w załatwianiu spraw formalnych na Uczelni, możliwości udziału w warsztatach, kursach, pracach kół naukowych, imprezach integracyjnych, konferencjach naukowych oraz imprezach sportowych według zainteresowań, możliwości skorzystania z usług tłumaczy Polskiego Języka Migowego.

Zespół Oceniający PKA stwierdził, że studenci mają możliwość korzystania z szatni, jednak nie są dostosowane godziny pracy szatni do potrzeb studentów zwłaszcza studiów niestacjonarnych, wskazał na potrzebę zwiększenia ilości miejsc parkingowych i udostępnienia ich dla potrzeb studentów, zwrócił uwagę na brak bufetu w budynku Jednostki, w którym mieliby możliwość odpoczynku, zakupu jedzenia podczas przerw między zajęciami dydaktycznymi, co wpłynie na poprawę komfortu studiowania.

7.2

Studenci kierunku rolnictwo mają nieograniczony dostęp do bogatych zasobów Biblioteki Głównej UPH w Siedlcach, co należy uznać za istotny element podnoszący jakość kształcenia. Biblioteka Główna Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach jest nowoczesną biblioteką hybrydową. Gromadzi literaturę związaną z profilem badań naukowych pracowników i studentów oraz kierunkami kształcenia. Łączy elementy biblioteki tradycyjnej, elektronicznej i cyfrowej, zapewniając szybki oraz bezpośredni dostęp do zasobów drukowanych i e-zasobów. Pracownicy i studenci mają dostęp do dokumentów w formie tradycyjnej, tj. książki, czasopisma, zbiory specjalne, broszury informacyjne oraz elektronicznej – CD-ROM-y, bazy danych. Zakres tematyczny oraz językowy zasobów bibliotecznych, informacyjnych, edukacyjnych jest aktualny i dostosowany do potrzeb wynikających z realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku, możliwości osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności

efektów w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, a także prowadzenia badań w dziedzinach związanym z tym kierunkiem. Biblioteka i jej zasoby są również dostosowane do realizacji procesu kształcenia oraz prowadzenia badań naukowych przez osoby z niepełnosprawnością.

System biblioteczno-informacyjny UPH tworzą: Biblioteka Główna i biblioteki specjalistyczne (Biblioteka Wydziału Nauk Ścisłych, Biblioteka Wydziału Przyrodniczego). Zbiory Biblioteki Wydziału Przyrodniczego stanowi około 1900 woluminów i udostępnia bieżące numery czasopism krajowych. Czasopisma z lat poprzednich dostępne są w Czytelnii Wydawnictw Ciągłych BG. Biblioteka oferuje czytelnikom 5 miejsc pracy, w tym 3 z dostępem do sieci internetowej, przeznaczone do korzystania z katalogu komputerowego, baz danych i czasopism on-line. Biblioteka Główna udostępnia swoje zbiory w wypożyczalni oraz 5 czytelnich: Ogólnej, Wydawnictw Ciągłych, Zbiorów Specjalnych, Internetowej i Oddziału Informacji Naukowej. Biblioteka mieści się w nowoczesnym obiekcie. Infrastrukturę Biblioteki stanowią: 22,5 km półek w regałach, 360 miejsc dla czytelników, w tym 227 w czytelnich, 16 miejsc dla czytelników niepełnosprawnych, 15 kabin pracy indywidualnej, sala pracy zespołowej, sala telewizyjna, 89 stanowisk komputerowych, dostęp do Internetu z terminali komputerowych lub za pomocą sieci bezprzewodowej, 3 skanery samoobsługowe, stanowisko do nagrywania, punkt ksero. Biblioteka otwarta jest 6 dni w tygodniu. Biblioteka gromadzi zbiory niezbędne do prowadzenia badań naukowych i realizowania procesu dydaktycznego. Zbiory mają charakter uniwersalny, obejmują różne typy dokumentów zgodnych z kierunkami kształcenia i potrzebami środowiska. Księgozbiór systematycznie uzupełniany jest zakupami i darami oraz pozycjami pozyskanymi w ramach wymiany bibliotecznej. Roczny przyrost księgozbioru wynosi około 10 000 jednostek inwentarzowych. Pracownicy i studenci uczestniczą w kształtowaniu kolekcji zbiorów bibliotecznych poprzez dostępny na stronie www formularz Propozycja zakupu lub zamówienie bezpośrednio z poziomu katalogu bibliotecznego. W obszarze literatury z zakresu nauk rolniczych zgromadzono ponad 12 tys. tytułów książek oraz około 370 tytułów czasopism. Podstawowym źródłem informacji o zbiorach jest katalog komputerowy INTEGRO w systemie PROLIBM21 oraz katalogi kartkowe, Full Text Finder (lista AtoZ), katalogi baz własnych. Biblioteka Główna oferuje dostęp 46220 tytułów licencjonowanych zbiorów elektronicznych ze wszystkich dziedzin wiedzy, w tym: 87 baz danych, 39 275 tytułów e-książek na platformie *Wirtualnej Biblioteki Nauki* (Ebsco, Springer, Elsevier i Wiley) oraz języku polskim na platformach: *Lex Omega*, *Ibuk Libra*, *NASBI*, 6 945 tytułów czasopism elektronicznych. Czytelnicy Biblioteki wykorzystują również bazy bibliometryczne: *Web of Science*, *Journal Citation Reports*, *SCOPUS*, *SciVal.*, wykorzystują również zasoby ogólnodostępne w Internecie, w tym bazy bibliograficzno-abstraktowe z zakresu nauk rolniczych, m in.: *AGRIS*, *AGRO*, *BazTech*, *Bazy botaniczne IB PAN*, *Bazy danych Instytutu Badawczego Leśnictwa*, *NCBI*, *SIGŻ*.

W czasie wizytacji ZO PKA stwierdził, że zasoby biblioteczne w zakresie przedmiotowego kierunku są zadawalające. Tematycznie księgozbiór obejmuje szeroko rozumiane nauki rolnicze w tym: agronomię, dziedzinę i dyscyplinę do której odnoszą się efekty kształcenia na kierunku rolnictwo. Podczas wizytacji BG, Zespół Oceniający potwierdził, że studenci ocenianego kierunku mają dostęp do specjalistycznego księgozbioru, w tym: pozycji zalecanych w sylabusach jako obowiązkowe i/lub uzupełniające.

7.3

Corocznie prowadzony jest przegląd infrastruktury dydaktycznej. Władze Wydziału Przyrodniczego, w miarę możliwości finansowych, modernizują i doskonalą infrastrukturę. Wszystkie sale dydaktyczne wyposażone są w sprzęt audiowizualny. W miarę posiadanych możliwości finansowych systematycznie alokują odpowiednie środki do podnoszenia jakości bazy materialnej i dydaktycznej. Studenci na zajęciach dydaktycznych korzystają z programów komputerowych, jak np. pakiet STATISTICA 13.3.721.1, Garden Composer 3D DVD. Na Wydziale funkcjonuje Wydziałowe Laboratorium Badań Strukturalnych i Analiz Przyrodniczych, w którym prowadzone są analizy gleby, materiału roślinnego i zwierzęcego, a także ćwiczenia laboratoryjne. Z rozmów przeprowadzonych z pracownikami przez ZO PKA dowiedziano się o inwestycjach również w Stacji Doświadczalnej w Zawadach. Studenci mają możliwość zgłaszania w sposób nieformalny swoich uwag i sugestii dotyczących infrastruktury rozmawiając bezpośrednio z Władzami Wydziału i osobami prowadzącymi zajęcia lub przekazując opinie za pośrednictwem samorządu studentów.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiającą prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są w znacznym stopniu dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa Wydziału Przyrodniczego w tym Instytutu Agronomii w pełni umożliwia osiągnięcie deklarowanych efektów kształcenia na kierunku rolnictwo, zwłaszcza w zakresie pogłębionej wiedzy i umiejętności związanych z przygotowaniem do prowadzenia badań naukowych.

Studenci ocenianego kierunku mają możliwość korzystania z bogatych zasobów bibliotecznych, gromadzonych w formie tradycyjnej (książki, czasopisma, itp.) jak i elektronicznej. Posiadają dostęp do pozycji literaturowych zalecanych w sylabusach. W zgodnej opinii studentów biblioteka dysponuje odpowiednimi warunkami lokalowymi zapewniającymi komfortowe korzystanie z jej zbiorów. Budynek Biblioteki Głównej jest przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych, w związku z czym osoby te mogą w pełni korzystać z jej zasobów.

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa oraz zaplecze badawcze jest nowoczesne, dobrze wyposażone są pracownie i laboratoria ocenianej Jednostki i w pełni zaspokajają potrzeby, które wynikają z realizacji programu nauczania na kierunku rolnictwo. Są adekwatne do liczby studentów oraz do prowadzonych badań naukowych. Dodatkowo w ramach praktyk zawodowych oraz wybranych zajęć dzięki współpracy Wydziału z interesariuszami

zewnątrznymi studenci mają dostęp do ich infrastruktury badawczej a także zapoznają się z najnowocześniejszymi technologiami w rolnictwie. Takie działania umożliwiają osiągnięcie wszystkich zakładanych dla ocenianego kierunku efektów kształcenia w tym także w zakresie kompetencji inżynierskich oraz prowadzenie badań naukowych przez pracowników i studentów.

Studenci podczas spotkania z ZO PKA wyrazili pozytywną opinię na temat infrastruktury dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Według ich opinii mają oni możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia w oparciu o infrastrukturę dydaktyczną i naukową, którą dysponuje jednostka.

Zespół Oceniający PKA stwierdził, że studenci mają możliwość korzystania z szatni, jednak nie są dostosowane godziny pracy szatni do potrzeb studentów zwłaszcza studiów niestacjonarnych, wskazał na potrzebę zwiększenia ilości miejsc parkingowych i udostępnienia ich dla potrzeb studentów, zwrócił uwagę na brak bufetu w budynku Jednostki, w którym studenci mieliby możliwość odpoczynku, zakupu jedzenia podczas przerw między zajęciami dydaktycznymi, co wpłynie na poprawę komfortu studiowania.

Dobre praktyki

Zalecenia

- stworzenie dostosowanego miejsca do zakupu oraz spożywania posiłków w budynku Wydziału,
- dostosowanie godzin pracy szatni do potrzeb studentów,
- wprowadzenie formalnego narzędzia ewaluacji infrastruktury przez studentów,
- dążenie do dostosowania całej bazy dla osób niepełnosprawnych oraz zwiększenia liczby miejsc parkingowych udostępnianych studentom.

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia

- 8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągnięcia efektów kształcenia
- 8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

8.1

Na podstawie informacji zamieszczonych w raporcie samooceny oraz uzyskanych podczas spotkań z różnymi grupami interesariuszy, należy stwierdzić, że opieka i wsparcie oraz motywowanie studentów do osiągnięcia efektów kształcenia się na wizytowanym kierunku są realizowane w należyty sposób. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA wzięli udział przedstawiciele I oraz II stopnia studiów stacjonarnych i niestacjonarnych wizytowanego kierunku, którzy wypowiedzieli się na temat mocnych, jak również słabszych stron wizytowanego kierunku związanych ze wsparciem i motywowaniem studentów w procesie uczenia się. System opieki, wsparcia i motywowania ze strony Uczelni jest w głównej mierze oparty na zasadzie partnerstwa pomiędzy nauczycielami akademickimi, pracownikami administracyjnymi a studentami. Wykładowcy zdaniem studentów są merytoryczne

przygotowani oraz otwarci na dyskusję i modyfikację treści kształcenia w ramach realizowanych przedmiotów, co pozwala na uzyskanie efektów kształcenia. Studenci otrzymują pomoc merytoryczną od nauczycieli akademickich podczas prowadzonych zajęć oraz w trakcie ustalonych godzin konsultacyjnych, które w ich opinii odbywają się zazwyczaj terminowo. Informacje związane z dyżurami są przekazywane za pomocą poczty elektronicznej, telefonicznie oraz gablot informacyjnych. Zdaniem przedstawicieli kierunku wymiar godzinowy konsultacji proponowany przez nauczycieli akademickich jest adekwatny i dostosowany do ich potrzeb. Studenci mają ponadto możliwość indywidualnego spotkania z prowadzącym zajęcia, w przypadku, gdy nie mogą uczestniczyć w podstawowym terminie konsultacji. Ponadto studenci mają możliwość zdalnego kontaktu z nauczycielami za pośrednictwem poczty elektronicznej. Studenci mogą zgłaszać się z problemami lub inicjatywami związanymi ze swoimi studiami do opiekuna roku, który jest wyznaczony spośród nauczycieli akademickich na cały cykl kształcenia. Jest to osoba odpowiedzialna za kontakt pomiędzy Władzami Jednostki a studentami danego roku oraz ma za zadanie informowanie studentów o wszystkich sprawach bieżących związanych ze specyfiką wizytowanego kierunku. Opiekun roku jest także w bieżącym kontakcie ze starostą roku, który jest oficjalnym przedstawicielem swojego rocznika. Do najważniejszych zadań takiego studenta należą kwestie związane z ustalaniem harmonogramu sesji egzaminacyjnej, rozwiązywanie problemów na linii student - nauczyciel akademicki, czy informowanie grupy o terminach i procesach warunkujących sprawną organizację procesu dydaktycznego, do których zaliczyć możemy przykładowo realizację praktyk zawodowych zawartych w programie studiów. Starosta jest także łącznikiem studentów swojego rocznika z przedstawicielami organów Samorządu Studenckiego. Należy dodać, że z perspektywy studentów zajęcia odbywają się terminowo i cechują się wysokim poziomem merytorycznym, a wykładowcy w większości są należycie przygotowani do ich realizacji. Materiały dydaktyczne wykorzystywane podczas zajęć dydaktycznych są zdaniem studentów pomocne oraz przydatne a ich jakość skutecznie wspomaga proces zdobycia wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych dla wizytowanego kierunku. Prowadzący zajęcia w ramach wsparcia dydaktycznego udostępniają te materiały studentom. W tym kontekście wsparcie udzielane studentom w procesie uczenia się, w powiązaniu z rozwijaniem ich samodzielności należy ocenić pozytywnie.

Na spotkaniu studenci wysoko ocenili pracę działu obsługi studenta oraz administracji wydziałowej oraz wskazali na skuteczność oraz kompetentność obsługi administracyjnej w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym. Godziny otwarcia dziekanatu są dostosowane zarówno do studentów studiów stacjonarnych jak i studiów niestacjonarnych.

Zgodnie z Regulaminem Studiów studenci mogą studiować według indywidualnego programu studiów oraz indywidualnej organizacji studiów. Indywidualny program studiów przeznaczony jest dla studentów uzyskujących wysokie wyniki w nauce. Do grona studentów, którzy mogą skorzystać z indywidualnej organizacji studiów można zaliczyć osoby wyróżniające się w działalności na rzecz środowiska akademickiego, sportowej, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej oraz będącymi osobami niepełnosprawnymi.

Studenci wizytowanego kierunku mogą liczyć na skuteczną oraz kompleksową pomoc Centrum Kształcenia i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, które kieruje szeroką gamę działań w postaci udogodnień i wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami. Rozwiązaniami

obowiązującymi w Jednostce są zarówno udogodnienia infrastrukturalne jak i systemowe. Z pomocy dla osób z niepełnosprawnością na wydziale przyrodniczym korzysta 23 osoby, z czego 2 osoby studiuje rolnictwo. Uczelnia zapewnia tłumaczy polskiego języka migowego, asystentów osób niepełnosprawnych, dowozi specjalistycznym busem na zajęcia, odpowiednio przygotowaną bazę dydaktyczną oraz specjalnie przystosowane pokoje w domach studenckich. Studenci otrzymują możliwość uczestnictwa w specjalistycznych zajęciach z zakresu tyfłoinformatyki, lektoratów z języka angielskiego oraz polskiego czy logopedyki. Organizowane są również specjalne zajęcia aktywizacyjne. Studenci mogą uczestniczyć w zajęciach tanecznych oraz specjalnie dostosowanych zajęciach z wychowania fizycznego. Do dyspozycji dla osób potrzebujących są także zajęcia z psychologiem. Udogodnienia oferuje także Biblioteka Główna, w której istnieje możliwość korzystania ze specjalistycznego sprzętu. Informacje o inicjatywach podejmowanych przez jednostkę są przekazywane poprzez gabloty informacyjne, media społecznościowe, opiekuna roku lub bezpośrednio przez Centrum Kształcenia i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Studenci wizytowanego kierunku pozytywnie ocenili wsparcie ze strony Uczelni w zakresie rozwoju zawodowego.

W ramach Uczelni działa Biuro Karier, które dysponuje bogatą ofertą skierowaną do studentów Uczelni, w tym też do studentów rolnictwa. Jednostka oferuje studentom wachlarz szkoleń oraz kursów obejmujących kompetencje miękkie. Dużą popularnością wśród zainteresowanych odbiorców Biura cieszą się szkolenia z zakresu doskonalenia umiejętności tworzenia CV oraz dokumentów aplikacyjnych. Kolejnym aspektem działalności jest przekazywanie informacji dla studentów o wszystkich ofertach stażowych oraz zatrudnienia, które wynikają ze współpracy UPH w Siedlcach z podmiotami zewnętrznymi. Przepływ informacji realizowany jest głównie poprzez umieszczanie aktualnych ofert i informacji na dedykowanej stronie internetowej Biura oraz wykorzystanie ulotek, plakatów umieszczonych w budynkach Jednostki. Jako kolejny sposób wsparcia studentów każdy z interesariuszy wewnętrznych może udać się do siedziby Biura, by zapoznać się z procesami warunkującymi zatrudnienie w branży rolnictwa oraz poznać wskazówki, które mają za zadanie ułatwić przyszłemu absolwentowi odnalezienie się na rynku pracy. W celu wdrażania mechanizmów naprawczych w ramach procesu dydaktycznego Biuro bada losy absolwentów poprzez udostępnienie ankiety, w której absolwenci wyrażają opinię oraz wskazują mocne i słabe strony całego cyklu kształcenia.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA uczestniczyli przedstawiciele Wydziałowego Samorządu Studentów. Według samorządowców, otrzymują oni pełne wsparcie merytoryczne i organizacyjne od Władz Jednostki. Samorządowcy w sposób wysoce przychylny wypowiadali się o relacjach z Władzami Jednostki i Uczelni, które określili jako partnerskie i otwarte. Głównymi działaniami podejmowanymi przez organ jest reprezentowanie studentów w organach kolegialnych Wydziału oraz Uczelni, współpraca z kołami naukowymi, interwencje w przypadku problemów związanych z funkcjonowaniem Jednostki oraz działalność mająca na celu animację życia społeczności akademickiej.

W spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA wzięli udział również przedstawiciele Kół Naukowych Jednostki: Studenckie koło naukowe inżynierii rolniczej oraz Studenckie koło naukowe młodych gleboznawców. Celem ich działalności jest głównie poszerzanie wiedzy z zakresu rolnictwa i dziedzin z nim powiązanych oraz promocja kierunku. Członkowie koła uczestniczą w badaniach naukowych i wizytach studyjnych. Członkowie kół podkreślili, że mogą liczyć na wsparcie merytoryczne oraz finansowe w zakresie uczestnictwa

w konferencjach naukowych o zasięgu ogólnopolskim. Przedstawiciele potwierdzili posiadanie należytego wsparcia opiekunów naukowych oraz Władz Wydziału.

Analizując elementy systemu motywowania studentów należy zaznaczyć, że zdaniem studentów obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA system pomocy materialnej oraz występujące w nim kryteria są przejrzyste, sprawiedliwe i ogólnodostępne. Zgodnie uznali, że jest on narzędziem wsparcia finansowego w trakcie studiów oraz motywacji do osiągania jak najlepszych wyników. Szczegółowe zasady przyznawania pomocy materialnej określone są w *Regulaminie ustalania wysokości przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów UPH*. Najważniejszymi formami wsparcia są: stypendia socjalne, stypendia specjalne dla osób niepełnosprawnych, zapomogi oraz stypendium Rektora. Studenci mają możliwość ubiegania się o miejsce w czterech domach studenckich. Znajdują się one na dwóch Osiedlach Akademickich przy ulicy 3 Maja oraz Żytniej. Studenci ocenianego kierunku podkreślali, że ponownie podjęliby studia w tym miejscu. Zwracali przy tym głównie uwagę na partnerskie ich traktowanie przez Władze Uczelni, a także wysoki poziom nauczania oraz praktyczny wymiar zajęć dydaktycznych.

8.2

Uczelnia oraz Wydział zapewnia publiczny, zrozumiały dostęp do informacji odnośnie cyklu kształcenia, rekrutacji, stypendiach czy aktualnych wydarzeniach odbywających się w murach Uniwersytetu. Informacje te są zróżnicowane oraz dopasowane do potrzeb odbiorców, do których możemy zaliczyć studentów, kandydatów na studia, absolwentów czy pracowników. Głównymi kanałami informacyjnymi obowiązującymi w wizytowanej Jednostce są: strona internetowa Wydziału oraz Uczelni, system USOSweb oraz tablice informacyjne znajdujące się w budynkach dydaktycznych. Studenci mają możliwość dokonania ewaluacji pracy nauczycieli akademickich, ich przygotowania do zajęć, pracy pracowników administracji poprzez wypełnienie anonimowych, elektronicznych ankiet ewaluacyjnych w systemie elektronicznej obsługi studenta. Ankiety te udostępniane są pod koniec każdego z semestrów. Studenci ocenianego kierunku podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA wskazali na brak informacji zwrotnych na temat wyników dokonywanych ocen. Studenci mają możliwość uczestniczyć w procesie doskonalenia systemu wspierania i motywowania studentów poprzez zapewnienie przedstawicielstwa w organach kolegialnych odpowiedzialnych za jakość kształcenia.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Oferowana przez Jednostkę opieka i wsparcie studentów jest realizowana w sposób pozytywny i zorientowany na potrzeby interesariuszy. Mocną stroną są działania realizowane przede wszystkim na poziomie dydaktyczno-naukowym oraz w zakresie pomocy materialnej. Warto zaznaczyć panujące na wizytowanym kierunku partnerskie podejście nauczycieli akademickich, proces motywowania studentów. Studenci mają możliwość studiowania według indywidualnej organizacji studiów oraz indywidualnego planu i programu studiów. Jednostka zapewnia odpowiednią dostępność oraz poziom obsługi administracyjnej. Poprzez działalność Centrum Kształcenia i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w adekwatnym stopniu są zabezpieczone potrzeby studentów z niepełnosprawnościami. Do słabszych stron można zliczyć brak informacji zwrotnych na temat wyników dokonywanych ocen nauczycieli wykonywanych przez studentów.

Dobre praktyki

Zalecenia

Udostępnienie zbiorczych wyników dotyczący ankiet ocen nauczycieli wykonywanych przez studentów.

8. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny

Zalecenie	Podjęte działania naprawcze
Konieczność przeprowadzenia analizy i stosownej korekty dwóch specjalności: „ochrona środowiska przyrodniczego” i „architektura terenów zielonych”	Specjalności zostały zlikwidowane, jednak nowo powołane nawiązują do poprzednich.
Zwiększenie wymiaru zajęć z przedmiotu <i>Metody badań rolniczych</i>	Treści przedmiotu w wymiarze 15 h poszerzone zostały o 15 h wykładów i 15 h ćwiczeń z przedmiotu <i>Doświadczalnictwo rolnicze</i> , co należy ocenić pozytywnie.
Konieczność dokonania wnikliwej analizy tematyki	Dziekan Wydziału zarządzeniem zatwierdził tryb

prac dyplomowych w celu zachowania tożsamości wizytowanego kierunku.	przedstawiania i zatwierdzania tematów prac dyplomowych realizowanych w jednostkach Wydziału. Z powyższego rozporządzenia wynika, że Rada Instytut Agronomii i kierownicy jednostek poza instytutowych zobowiązani są do wnikliwej analizy tematyki i zakresu przedstawionych prac dyplomowych w aspekcie ich zgodności z kierunkiem i specjalnościami. Rozwiązanie to nie jest skuteczne, bowiem podczas obecnej wizytacji ponownie stwierdzono niezgodność tematyki prac dyplomowych z wizytowanym kierunkiem rolnictwo oraz prace na studiach pierwszego stopnia nie mające inżynierskiego charakteru.
--	---

Przewodniczący Zespołu Oceniającego

prof. dr hab. inż. Krzysztof Pulikowski